www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1894.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., субота 4-го грудня 1915. Ч. 143. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Saturday, December 4, 1915. N. 143.

ЦІЛА СЕРБІЯ В РУКАХ СОЮЗНИХ ВІЙСК.

Серби стратили знова 21.000 в полонених і 52 гармат.

Австрійські війска полонили протягом падолиста 12.000 Москалів.

ПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ЗДОБУТИХ ЗЕМЛЯХ.

ВІЙНА ЗІ СЕРБІЄЮ.

БОЛГАРИ ПОЛОНИЛИ В ПРІЗРЕНІ 17.000 СЕРБІВ І ЗДОБУЛИ 50 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 1. грудня. — Болгарський генеральний штаб доносить отсі вісти:

„По короткій а завзятій боротьбі болгарські війска здобули дня 29. падолиста місто Прізрен. Число тут полонених Сербів виносить 17.000. Число полонених зростає дальше. Крім того болгарські війска здобули 50 полевих гармат та гавбиць, 20.000 крісів, 148 самоходів і величезну скількість воєнного матеріялу".

НІМЦІ ПОЛОНИЛИ ЗНОВА 4.000 СЕРБІВ І ЗДОБУЛИ 2 ГАРМАТИ.

„На полудневий захід від Мітровіци німецькі війска полонили знова 4.000 Сербів і здобули 2 гармати.

„Ціла Сербія находить ся вже в руках німецьких союзників".

АРМІЯ ГЕН. КЕВЕША ПОЛОНИЛА ДОТЕПЕР 67.400 СЕРБІВ І ЗДОБУЛА 179 ГАРМАТ.

ВІДЕНЬ, 2. грудня. — Міністерство війни доносить:

„Армія ген. Кевеша полонила дотепер 40.800 сербських жовнірів і 26.600 Сербів у війсковім віці. Крім того Австрійці здобули 179 гармат і 12 машинових крісів".

БОЛГАРИ ПОЛОНИЛИ ДОТЕПЕР 50.000 СЕРБІВ І ЗДОБУЛИ 265 ГАРМАТ.

СОФІЯ, 2. грудня. — Болгарська військова управа оголосила урядово отсе:

„Від початку війни проти Сербії (т. є. від 14. вересня) до здобутя Прізрену наші війска полонили 50.000 Сербів і здобули 265 гармат, 136 ляфет (віз, на якім спочиває гармата), около 100.000 крісів, 36.000 гранатів, 3 міліони патронів, 2.350 зелізничих возів і 63 льокомотиви".

Для доповнення звіту про загальне число дотепер полонених Сербів не достає ще виказу Сербів полонених німецькою армією Гальвіца.

СЕРБСЬКИЙ КОРОЛЬ І РОСІЙСЬКИЙ ПОСОЛ УТІКЛИ З МІСТА ВЕРХОМ.

СОФІЯ, 1. грудня. — З терену війни наспіли отсі вісти:

„Сербський король Петро і російський конзуль в Сербії князь Трубецький малощо не попали ся в полон Болгарам. Оба опустили місто Прізрен в день перед здобутєм його Болгарами, утікаючи кіньми верхом. Правдоподібно удали ся до Сиутарі (в північній Альбанії), де находить ся під ту пору столиця сербської і чорногорської держави".

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ ЧОРНОГОРСЬКЕ МІСТО ПЛЕВЛЕ.

БЕРЛІН, 2. грудня. — З головної австрійської кватири доносять отсе:

„Австро-угорські війска наступають в Чорногорі з великою силою наперед. Недалеко границі Сербії і Босни австрійські війска здобули пограничні міста: Плевле, Болянїч і Ябуба".

Отсі міста є віддалені від границі около 13 миль в глиб Чорногори.

Важнійші чорногорські міста є отсі: Цетинє (столиця), Подгоріца, Нікшіц, Джакова і Ипек (Печ).

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

В МІСЯЦИ ПАДОЛИСТІ ПОЛОНИЛИ АВСТРІЙЦІ 12.000 МОСКАЛІВ І ЗДОБУЛИ 32 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

БЕРЛІН, 1. грудня. — Австрійське міністерство війни подає до відома, що протягом місяця падолиста австрійсько-угорські війска полонили 12.000 Москалів, між ними 78 офіцирів. Крім того стратили Москалї 32 машинових крісів.

ЗНОВА ПОГОЛОСКА ПРО ЗДОБУТЄ ЧЕРНОВЕЦЬ.

ЛОНДОН, 1. грудня. — До Медіоляну (в Італії) надійшли вісти від кореспондента в Букарешті (в Румунії), що російські війска на Буковині заняли наново Садагуру і Чернівці. Однак потвердженя сеї вісти доси нема.

З огляду на се, що про занятє Черновець не згадує ані російський ані австрійський урядовий звіт, се вісти зовсім не виглядає на правдиву. Остання телеграма з Петрограду не подає жадних важнійших змін.

ПРИГОТОВЛЕНЯ ГІНДЕНБУРГА ДО НАСТУПУ НА ВЕРШУ.

ПАРИЖ, 1. грудня. — Телеграми з Петрограду доносять про величезні приготовленя, які роблять Німці до весняної кампанії в Курляндії. Подиву гідна є праця, яку Німці вложили на лінії Рига-Динабург в будову сіти зелізниць і телеграфів.

Весь матеріял, потрібний до сеї будови, приходить на місце вже зовсім готовий. На місци відбуваєть ся лише укладанє. Маєть ся враженє, що се забавки для дітий.

Зі Східних Прус ведуть тепер до лінії над Диною три головні шляхи зелізничі, на яких рух відбуваєть ся зовсім правильно. Крім сего Німці побудували величезне число побічних зелізничих шляхів, а навіть поодинокі села получили між собою електричними зелізницями. Тесаме можна сказати про систему телеграфічну.

Все те вказує на се, що з весною Німці розпічнуть великий похід на північ на Петроград.

ЦІСАР ФРАНЦ ЙОСИФ 67 ЛІТ НА АВСТРІЙСЬКІМ ПРЕСТОЛІ.

БЕРЛІН, 2. грудня. — З нагоди 67-літної річниці вступленя на престол цісаря Франц Йосифа відбули ся в цілій Австро-Угорщині торжественні богослуженя і святочні збори, причім весь дохід призначувано на жертви війни.

* * *

Цісар Франц Йосиф вступив на престол дня 2. грудня 1848 р., маючи тоді 18 літ житя.

Права української мови на здобутих землях.

БЕРЛІН, 1. грудня. — АВСТРІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗАВОДИТЬ УКРАЇНСЬКУ МОВУ ЯКО ВИКЛАДОВУ В БОГАТО ШКОЛАХ В ДОТЕПЕРІШНИХ РОСІЙСЬКИХ ҐУБЕРНІЯХ: ЛЮБЛИНСЬКІЙ І ХОЛМСЬКІЙ. ГОЛОВНИМ УСЛІВЄМ Є СЕ, ЩОБИ БІЛЬШІСТЬ ДІТИЙ ГОВОРИЛА ПО УКРАЇНСЬКИ.

В ШКОЛАХ, В КОТРИХ Є ИНША ВИКЛАДОВА МОВА (ПОЛЬСЬКА АБО НІМЕЦЬКА), ВІДБУВАЄТЬ СЯ НАУКА В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ТОДІ, КОЛИ НАЙМЕНЬШЕ 40 ДІТИЙ ПРИЗНАЄТЬ СЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОСТИ.

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

ЗНИЩЕНЯ В ПОВІТІ СЯНІК.

До повітів, в яких московський наїзд полишив значні сліди знищеня, належить безперечно сяніцький повіт, послідний повіт східної Галичини на полудневім заході. Московський похід йпов тут двома наворотами, раз з кінцем вересня м. р., другий в падолисті 1914 і вже тоді повіт в деяких околицях потерпів дуже значно, бо забрано худобу, понищено огорожі, зрабовано доми і т. д. Через зиму, коли тривали битви в Лунківськім і Дукляньскім провалі, переходили раз-враз великі сили московського війска, які в сих провалах топили ся наче сніг на весняним сонци. Місцеве населенє не зазнало тоді більшого голоду, бо можна було купити збіже і муку.

Нищенє повіту розпочало ся при послідним відвороті Москалів в маю с. р. Тоді в поодиноких громадах спалило ся по найбільшій части в наслідок гарматних стрілів слідуюче число господарств (хат і будинків господарських): 1) громади з руським або переважно руським населенєм: Боєсько 81, Черемха 49, Дальова 2, Долина 2, Явірник 3, Команьча 20, Липовець 24, Кулящне 2, Мокре 2, Надоляни 12, Одрехова 83, Ославиця 9, Прибишів 1, Радошиці 19, Рипина 2, Сянка 2, Щавне 18, Шелепи 3, Тарнавка 9, Токарня 8, Турнянська 5, Вислок великий 3, Воля петрова 2, Воля сукова 7, Волиця 1, Вільхівці 9, Костарівці 1, Чертеж 1, Дубрівка руська 10, Требча 7; II) громади з чисто польським або переважно польським населенєм: Довге (Длуге) 89, Небешани 4, Ямпір 103, Посада долішна 35, Посада вільховецька 31, Посада заршинська 123, Заршин 121, Новогацець 6, Ясліска 6; III) міста (жидівсько-польські): Сянік 20, Бувківско 11, Ряшів 16. Разом в 30 чисто руських громадах згадано в громадах з переважно руського населеня спалено 393 господарств, в 9 чисто польських громадах згадно в громадах з польською переважною спалено 518 господарств, в трех жидівсько-польських містах 47 господарств, а решта по одному господарству в поодиноких громадах — разом в цілім сяніцьким політичнім повіті спалено в 50 політичних громадах 997 господарств (хати і господарські будинки). Більше знищене в польських громадах треба пояснити тим, що лежать вони на долах, хати там є побудовані на малім просторі, (противно як в горах) і Москалї дуже завзято боронили там зелізничої лінії.

Під проводом старости Вайдовського основано при старостві комітет ратунковий і комітет для відбудови повіту, в склад котрого входять з Поляків: повітовий маршалок Лясковський, секретар повітової ради Вжесньовський, інжинір повітової ради Шюмек і граф Потоцький з Римянова; з Українців: сяніцький парох о. Константинович і інжинір Краєвого виділу Волод. Дидинський, приділений тепер до служби в сяніцькім старостві. Засїдане сего комітету відбуло ся 22. жовтня с. р. і на нім обговорено стан нужди, спосіб відбудови і ратункову акцію, бо сільському населеню, яке з причини воєнних ділань не могло належно обробити ґрунту (а се що оробило, то знищила посуха), грозить в короткім часї голод. Велику більшість сільського населеня треба прямо годувати з державних фондів аж до слідуючих жнив. В повіті дуже мало рогатої худоби і коний, а також і робочих сил, бо майже всі мущини служать при війску. З сеї причини військові власти повинні безоплатно зарядити звільнене певного числа опольченців, зокрема з тих громад, які знищено і які треба відбудувати, бо инакше не можна буде перевести навіть тимчасової відбудови, в сій справі повинен Український Парляментарний Клюб поробити відповідні заходи у властивих чинників. До сеї Галичина, так страшенно зруйнована московським наїздом, має повне право.

На справу відбудови сяніцького повіту призначило правительство десь 480 тисяч корон; відбудовою керує інжинір Дидинський. Поступованє при відбудові є того рода, що там, де громада має ліси (як в Одрехові) і знищені господарі одержують від громади будівляний матеріял, правительство приходить тільки з грошевою підмогою в висоті 500 К або і більше. Для більшої однак скількости громад являєть ся потреба взяти справу достави і обробки будівляних матеріялів в руки правительства, бо ціни за ті матеріяли у приватних торговців є куди великі. Правительство повинно закупити будівляний матеріял, пр. в лесах польського переміського епископства в ясліськім ключі, але матеріял порізати само в тартаках (Шеля в Ясліськах, Моравського в Одреховій, Баргеля в Старій всі, кн. Чарторийського в Вернипвці, гр. Потоцького в Риманові), які можна на сю ціль ужити; кромі сего треба вибудувати парову кругову цегельню — найлїпше в Заршині. В сей спосіб подешевіє будівельний матеріял може о половину, бо матеріял в натурі дістанеть ся в руки прямо знищеному господареви.

В деяких громадах, де населенє не має приміщеня (пр. Посада заршинська, Черемха), буде правительство будувати ще перед зимою так звані двояки (хати з дерева з двома кімнатами для двох родин і зі стайнею), які опісля можна переробити на господарські будинки; населенє з инших громад знайде покищо приміщенє по сусїдних селах, а за се титулом річного чинша правительство буде платити властителеви по 100 К від родини. Властива відбудова може розпочати ся доперва в слідуючім році, причім дерево треба зрубати в зимі — инакше воно без вартости.

Москвофільські товариства в Сяноці („Бескидъ", „Народный Домъ" і инші) правительство ще в серпни м. р. розвязало чи припинило; куратором майна сих товариств іменовано о. Омеляна Константиновича з Сянока і він вже минувшого року урядував в „Бескиді", сего року покищо „Бескид" не урядує, бо нема сил.

Наші товариства в Сяноці, як і бувало давнїйше (з виїмкою філії „Сільського Господаря" і склепу „Народної Торговлї"), ледви клигають. Народна Торговля отворила склеп (веде тепер директор Дутнович), який зрабували Москалї, але товарів там брак. З українських інтелїґентів є тепер в Сяноці: о. Константинович, повітовий судія Шуневич, урядник дирекциї скарбу Герман, емеритований виділовий учитель Гавдіяк і приділений до Сянока інжинір Дидинський. Наша інтелїґенція — головно духовенство — на повіті як і перед тим — зовсім мертва. Народ темний — без проводу і науки — байдужний на все. Повіт жде на поселенє у нас якогось спасителя, бо инакше не весела будучність перед нами. На разі треба робити що можна і сільські інтелїґенти повинні ширити „Свободу", при помочи якої можна з часом виробити деякі розумні і патріотичні одиниці з поміж самого селянства, здеморалізованого москвофільством, під якого впливом було доси.

(З письма „Свободи").

Памятайте про жертви на Фонд визволеня України і на Дар для Січових Стрільців!

Доси зібрано:

на Фонд визволеня України $24.473.00

на Дар для Січових Стрільців 612.54

ПОДИНЦІ ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ Є ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ!

Український Сойм
ДНЯ 30 і 31. ЖОВТНЯ 1915 Р.
В НЮ ЙОРКУ.

(ЗВІТ).

(Продовжене).

Відчитанє меморіялу.

Володимир Лотоцький відчитує меморіял, який звучить:

УКРАЇНСЬКА СПРАВА.

Теперішна европейська війна дала нові впадаючі в очи докази, що національна ідея, хоч укрита під грубим всесьвітним покривалом новітньої цивілізації і деким цілком погребана, всетаки лишила ся одною із загальних ідей людства.

Ізза сього, коли будучий загальний мир має бути тривким, мусить принести здійсненє національних ідеалів народів цілої Европи. Зокрема треба подбати, щоби раз вже признати справедливість всім дотепер поневоленим народам. Бо якенебудь нехтованє живого і збудженого до житя народа підчас будучих мирових переправ засіє зерно бунту і загрозить тривалому так довго очікуваному і так конечно потрібному мирови.

Нема найменьшого сумніву, що українське національне питанє є одною з найважнїйших справ Европи.

Українці числять понад 35 мілїонів голов і займають шесте місце між народами Европи, оскільки їх взагалї признають народом.

Вони замешкують простір 850 кільометрів, а сей простір обнимає низше вичислені краї Австро-Угорщини й Росії. Ми вичисляємо тут імена кождої провінції і процентове число Українців, котрі там жиють:

АВСТРО-УГОРЩИНА:			
		Волинь	70 %
		Катеринослав	69 „
Буковина	80 %	Холм	60 „
Східна Галичина	70 „	Херсон	59 „
Північно східна часть Угорщини	60 „	Таврія	42 „
		Кубань	47 „
РОСІЙСЬКІ ГУБЕРНІЇ:		Ставрополь	37 „
		Воронїж	36 „
Полтава	95 „	Донська область	28 „
Чернигів	85 „	Гродно	23 „
Подїлє	81 „	Курськ	22 „
Київ	79 „	Бесарабія	20 „
Харків	70 „	Минськ	19 „

З огляду на природні богатства Україна є одним з найбогатших країв Европи. Її чорнозем дає одну третину збіжевого збору російської держави, а більше нїж дві четвертих збіжевого вивозу з Росії. Одна трета часть усього стану худоби в Росії походить з України. Україна дає 70% угля, 60% зелїза а 60% соли з усеї продукції сих мінералів в Росії. Всї галузи промису ростуть скоро і находять твердий грунт на Українї. Положенє України над побережем Чорного моря і близність до Середземного моря, її положенє неначе на порозї даленої і близької Азії є дуже корисне для її політичного і економічного розвою. Український нарід відзначаєть ся сильною фізичною будовою, а його духова вдача надаєть ся до всїх здобутків культури.

Коли би вони не мали вродженої фізичної і духової сили, то вони давно вже щезли би з етнографічної мапи Европи.

Сей колись могучий і культурний край, звісний в історії під іменем київської і галицької держави, стратив свою независимість підчас монгольського наїзду в 13. і 14. столїтю. Наслїдком сього Українцї підпали під панованє Польщі. Польська держава безвпинно використувала українську землю, гнобила український нарід, переслїдувала його мову і релїгію, а рівночасно була засласа, аби обороняти Україну перед Татарами. Через 500 лїт монгольські орди безнастанно нищили цїлу українську землю, забираючи нарід в ясир. Сї віки татарської руїни здержали розвиток українського народа і позбавили його мілїонів населення, які гинули або на поли бою або в неволи.

В тих сумних часах український нарід для самооборони з'орґанізував рід народного війска на взір старинних княжих дружин. Хоч сї лицарі називали ся „запорожськими козаками", то вони не мають нїчого спільного з нинїшними російськими козаками. Се українське війско підняло в 17. столїтю прапор свободи і, опираючись на зростаючій силї цїлого українського народа, приступило в 1648. роцї до освободженя України з польського ярма. Але новоутворена українська держава була загрожена з усїх сторін: Польщею, Московщиною, Татарами і Турками. Сей стан спонукав гетьмана Богдана Хмельницького в 1654. роцї заключити умову з Росією в містї Переяславі під умовою, що Україна, хоч буде у злуцї з Росією, задержить повну автономію і самоуправу, власну армію і буде мала вільну руку в заграничній полїтицї. Але сейчас опісля 1667. р. Росія зломила договір і відступила Польщі західну часть України. В подібний спосіб Росія нищила постепенно автономію східної части України, хоч ся автономія була запоручена договором. Знесено уряд гетьмана і усунено цїлу демократичну систему самоуправи, а в 1775. роцї згасла остання іскра независимости України.

Коли по подїлї Польщі в 1772—1795 західна часть України прийшла знова в посїданє Росії, вона не щадила нїяких зусиль, щоби знищити Українцїв яко націю. Катерина II. завела кріпацтво і український хлоп став власностию панів, котрі, стративши стичність з народною традицією, з часом змосковщились. Росія змосковщила українську церков, кроваво переслїдувала греко-католиків, злучених з Римом, так званих — Унїятів, котрих велике число було в західній Українї; оголосила їх релїгію незаконною, а вкінци заборонила уживанє української мови в церкві, школї і в прилюдних інституціях.

Мимо всїх тих переслїдувань і перепон українська лїтература і наука поступала вперед і поширяла ся стихійно, — підчас загального відродженя народного духа по французькій революції, — саме тодї, коли з другої сторони московщинє України робило поступи лише між висшими клясами. Наслїдком сього цар Олександер II. видав 1876. року тиранський указ, яким цїлковито заборонив видаванє й уживанє якогонебудь друкованого слова в українській мові. Той указ впав сам собою, через оголошенє манїфесту в 1905. р. завдяки російській революції, коли то віднив наново рух за автономією України. Колиж одначе прийшла реакція, український рух зачали давити наново як передтим. Лише в тій части України, яка по подїлї Польщі припала Австро-Угорщинї (східна Галичина і західна Буковина) доля Українцїв була щасливійша.

По 500-лїтнім гнетї і визиску зі сторони Польщі, признано їм перший раз людські права і вони зачали поволи приходити до себе і розвивати ся. Одначе навіть тут вони мусїли зводити тяжку боротьбу зі своїми давними гнобителями, — з польською шляхтою, котра прийшла до сильних впливів і могла дальше угнетати український нарід давними способами.

Розвоєви українського народу ставила та шляхта перепони на кождім кроцї. Метода науки в публичних школах мала на собі пятно польського духа, а се спричиняло неграмотність, бо відсувало Українцїв від школи. Не допущено до заложеня нїодної української фахової школи, щоби Українцї не могли кинути ся на поле промислу і торговлї; число українських шкіл було мінімальне, щоб не допустити до чисельного зросту української інтелїґенції. Українське селянство в Галичинї зведено на нужду і приневолено його або еміґрувати до Америки або їхати на зарібки до сусїдних країв. Все те роблено в тій цїли, щоби спольщити сю частину України.

Мимо всїх тих перепон Українцї найшли під охороною австрійської федералїстичної конституції можність національного розвитку і їх політичне значінє постійно зростало. Се треба завдячувати тому, що російський панславізм почав останними лїтами грозити прилученєм східної Галичини до Росії з тою метою, щоб здавити національні змагання австрійських Українцїв, які сильно впливали на Українцїв в Росії. Що Росія мала такі наміри, видко з сього, що підчас російського наїзду на Галичину в першій половинї 1915. року українські школи і товариства замкнено, а навіть заборонено уживанє української мови. З тої то причини Українцї з Галичини борють ся не лише в правильній австрійській армії, але також вони уважали за конечне зорґанізувати полки добровольцїв, щоби боронити своєї свободи проти царизму.

Українська справа є даленосягла не лише з полїтичного погляду, але також з ширшого погляду на поступ людскости. Тут ходить о істнованє 35-мілїонового, фізично і духово сильного народа.

Український нарід винародовлюють з великими трудами; а прецїнь його можна просьвітити і провадити його до поступу лише в його рідній мові. Український нарід вироджуєть ся духово через невіжество, а фізично через застрашаюче поширюванє нужди. Селянський світогляд не вистарчає в теперішних часах, щоби забезпечити духове й фізичне відродженє 35-мілїонового народа. Без просьвіти у своїй рідній мові, без публичних чи приватних, середних і висших шкіл український нарід мусить все остатись позаду своїх сусїдів і не може бути могучим чинником у здемократизованю східної Европи.

З огляду на цїлковиту недостачу національної школи число неграмотних на Українї прибрало нечувані розміри. У східній-Галичинї, де вкінци є доволї українсько-польських шкіл, скількість неграмотних упала до 50%.

На російській Українї відносини в сїм зглядї є застрашаючі. Ось-такий є процент неґрамотних в кількох російських ґубернїях:

Подїлє	84 %	Катеринослав	78 %
Волинь, Полтава, Харків і Кубань	83 „	Херсон	74 „
Київ і Чернигів	82 „	Таврія	72 „

Факт, що більшість населеня є неграмотна, треба завдячувати сьому, що в народних школах учать лише в московській мові, чужій для дїтий, а навіть само читанє і писанє по московськи, чого нарід не уживає, мусить забувати ся в короткім часї.

Неграмотний нарід є неспосібний навіть до матеріяльного поступу. Зглядний низкий стан хлїборобства на Українї треба приписати сьому, що наука господарства в рідній мові заборонена. Тесаме відносити ся також і до низкого полїтичного осьвідомленя, бо український хлоп не читає російської часописи, а українські заборонені.

Через недостачу елементарного образованя і цїлковитого незнаня правил гіґієни смертність на Українї є дуже висока і лише незвичайно великому процентови новородків треба завдячити, що та смертність рівноважить ся. Річний процент смертности є слїдуючий:

Харків	23 %	Волинь, Подїлє і Херсон	25 %
Катеринослав	23 „	Полтава	24 „
Чернигів і Київ	26 „		

Подїл і парцеляція хлопської посїлости дійшли до сього, що наприклад в ґубернії полтавській перед 20 лїтами 50% хлопської посїлости виносило 4½ акра. Промисл на Українї є нерозвинений ізза російської тарифово-цїлової полїтики. Лишаєть ся хиба один ратунок, а то: еміґрація. 62% поселенцїв, котрі прийшли в 1910. р. з европейської до азійської Росії, походили з України, — з сього збіжевого шпихлїра російської держави.

* * *

На підставі отсих виводів в меморіялї, Український Сойм, відбутий в Ню Йорку дня 30. жовтня 1915 р. в Купер Юніон Гол. з огляду на добро українського народа, ухвалює і проголошує перед цїлим сьвітом отсе домаганє:

ОСТАТОЧНА ЦЇЛЬ УКРАЇНСЬКОГО РУХУ Є СТВОРЕНЄ НЕЗАВИСИМОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ, ЯКА ОБНЯЛА БИ ТЕПЕРІШНІ ЗЕМЛЇ, ЗАМЕШКАНІ УКРАЇНЦЯМИ У СХІДНІЙ ЕВРОПІ.

АЛЕ, РОЗУМІЮЧИ СЕ, ЩО СЯ ОСТАТОЧНА ЦЇЛЬ МОЖЕ НЕ ЗДІЙСНИТИ СЯ В БЛИЗКІЙ БУДУЧНОСТИ, І З ОГЛЯДУ НА ТЕПЕРІШНІ ВІДНОСИНИ, СЕРЕД ЯКИХ ВИДВИГНЕНО СПРАВИ БЕЗПОСЕРЕДНОГО ЗНАЧІНЯ, УКРАЇНЦЇ БАЖАЮТЬ:

ЩОБИ В АВСТРО-УГОРЩИНЇ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ УТВОРЕНО ОКРЕМУ ПРОВІНЦІЮ НА ФЕДЕРАТИВНИХ ОСНОВАХ, В КОТРІЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД МІГ БИ МАТИ САМОУПРАВУ І БЕЗ СУПРЕМАЦІЇ ПОЛЯКІВ АБО ЇХ ШЛЯХТИ МІГ БИ РОЗВЯЗАТИ САМ СВОЄ НАЦІОНАЛЬНЕ Й ЕКОНОМІЧНЕ ПИТАНЄ;

ЩОБИ В РОСІЇ, НА ПІДСТАВІ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОГО ДОГОВОРУ, ЯКИЙ ДОТЕПЕР МІСТИТЬ СЯ В КНИЗЇ ДЕРЖАВНИХ ЗАКОНІВ, А ЯКО ГО НЕ УСУНЕНО, УКРАЇНА ДІСТАЛА АВТОНОМІЮ.

(Конець буде).

Не забувайте на датки для Українських Січових Стрільців!

ДОСИ ЗІБРАНО $612.54

ПОБІЛЬШЕНЄ „СВОБОДИ".

З причини, що тепер є богато матеріялу з українського житя в Америцї і в старім краю і завдяки тому, що число передплатників „Свободи" сильно зростає, постановила Управа Друкарнї і Редакція „Свободи" видавати „Свободу" протягом певного часу з збільшеним обсмі. Переведено се в той спосіб, що тепер суботнїшна „Свобода" має замісць 4 сторони — 6 сторін. Голоси наших передплатників, в листах до редакції, були за тим, щоби четверговe число нашої часописи мало 8 сторін. Взагалї — постійне побільшенє „Свободи", а зокрема четверговoго числа, можна буде взяти під розвагу по Новім Роцї, коли число передплатників зросте до сеї міри, що фонди на се позволять. Тодї можна буде подумати також і над иншими ще улїпшеними „Свободи".

Все те залежить не від нас, але від українського загалу в Америцї. Коли число передплатників нашої часописи зросте ще від Нового Року о 5 до 10 тисяч, то все те дасть ся перевести.

Коли кождий з дотеперішних передплатників „Свободи" зрозуміє, що приєднуванєм нових передплатників для своєї часописи ширить українську справу і таки для себе самого робить се добро, що причиняєть ся до улїпшеня ґазети, то з'єднанє такої скількости нових передплатників піде легко.

„Свобода" тепер є дуже тана, бо за 156 числа на рік вже з почтою коштує всего 2 доляри на рік у Злучених Державах, а 3 доляри в Канадї, тож кождий, навіть і найбіднїйший з Українцїв в Америцї може собі позволити на се, щоби бути своїм паном і стати самостійним передплатником „Свободи".

На жаль, є ще подекуди в Америцї такі Українцї-Русини, що замісць своєї ґазети читають польські або словацькі. Роблять вони се лише з пустої навички, як той хробак, що цїле житє був в хронї, бо не знав, що є щось лїпшого. Але наші люди можуть тій біді зарадити. Се не є така велика штука. Показати їм кілька разів „Свободу", нехай на очи переконають ся, чи друга ґазета може бути лїпша; чи може мати лїпші і старраннїйше оброблені відомости про війну, зі старого краю і т. д.

„Свобода" виробила собі загальне признанє у Злучених Державах і в Канадї, що жадна ґазета не потрафить їй дорівнати. Навіть Поляки, тї, що вміють читати по українськи, признають, як пишуть нам наші люди, що жадна з польських ґазет не має таких дбалих і всесторонних відомостий з Галичини, Буковини і з Росії, як має наша часопись. І се дійсно правда, бо польські часописи мають лише відірвані відомости. Се можна пояснити сим, що польське житє в старім краю є так зване „панське"; воно далеке від народного і чуже загалови народу. В Українцїв инакше — цїлий український загал жиє одним народним житєм і тому наше народне житє близше також всїм чужинцям нїж польське — панське.

І власне з тої то простої причини найсьмішнїйше виглядає, як ще й Українець такий трафить ся, що ланкомить ся на польську ґазету.

По Новім Роцї того більше не повинно бути, а натомісць число передплатників української ґазети „Свободи" повинно ще зрости, а се вийде лише на користь нашого загалу тут на американській землї, а як буде загальна користь, — то також і для кождого Українця зокрема.

ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦЇВ.

(На ранених і вдови та сироти по убитих).

93. Кегус, Н. Й. На руки п. Ф. Тимківича зложили Члениці Сестрицтва Пречистої Діви Марії 85.75; Йосиф Дзиньба $1.50; Т. Афінович $1.00; Ф. Тимківич, Стефан Палка, Петро Бабак і Іван Ярош (по 50 цнт.) — Разом $10.25.

94. Ню Йорк, Н. Й. На руки Николая Франчука і Івана Гаврилка зложили: Юрко Дупей, Василь Галанда, Настя Артиюк, Танасій Ретуш, Михайло Никифорак по $1.00; Василь Бурактук 50 цнт.; Анна Подоляк, Іван Гаврилко, Николай Франчук і Іван Гонтарюк по цнт.; Іван Лукащ 20 цнт.; Василь Городецький цнт. — Разом $6.90

95. Гайзелтон, Па. На руки Посадата Касмана зложили: Лесь Шитда і Гриць Коропецький по $1.00; Василь Вістовський, Михайло Цалковський і Марина Цалковська по 50 цнт.; Андрій Зіоцький, Йосафат Кагарлицький, Петро Гриґор, Іван Гриґор, Василь Гриґор і Іван Гронський по 25 цнт. — Разом $5.00

96. Джерзи Сіти, Н. Дж. Михайло Лепкий жертвував $

97. Джерзи Сіти, Н. Дж. Никола Вацлавський жертував $

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить $ Оголошено в ч. 142 „Свободи" $587.64

ЗАГАЛЬНА КВОТА $612.54

КАЗКА ПРО „БІЛОГО ЛЕБЕДЯ".

Ворона піря десь дістала
Із лебедя чи лебедихи,
Й собі у хвіст позатикала, —
І повно радости та втїхи.

Скрізь парадує й викрикає:
„Я не ворона, най то знає
Кождий на землї Вашінґтона —
Я білий лебідь, не ворона!
Тепер менї пора до парку
Помежи лебеді дістатись,
Що там в панів є на фільварку
Мушу з панами запізнатись"

* * *

Лебеді, взрівши нашу кралю,
Біжать, летять, ставочком, всюда,
Як не зачнуть її без жалю
Скубсти і дерти — страхопуда
Зробили з нашої ворони...
І не вважали на прохлони...

* * *

Гірная доленька ворони...
Вернулась в ліс. Жалї і стони,
Присяга щира, що до гробу
Затримає свою подобу
Воронячу і більше вже
Чужого піря не вбере.

Не помагало. По корчах
Втїкав від неї всякий птах.
Втїкало навіть і зебра
Моє військо білого царя.
Підскубана і зголоднїла
Десь біля тина костенїла.

З лебедя піря не придбала.
Ще й своє чорне постраждала,
І не попала між лебеді
І так лишилась мов на леді.
Лиш заспівала, любий сину,
Остзнну пісню — лебедину!

Переклав Богдан Лепкий
Переклав Ядошка Кадрильниця

Замітка. Сей вірш писаний дитиною [illegible] шкільних казок. [illegible] і з тому дитко його [illegible] на память.

ЖЕРТВИ

НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

740. Бруклин, Н. Й. На хрестинах у п. Івана [illegible] жертували на бідні вдови і сироти в старім краю слїдуючі добродії: Іван Коптюх і Т. Ворончак по $1.00; П. Костик, З. Бардак і Ю. Ярмусьчик по цнт.; А. Гуцей 35 цнт.; Марія Пугач 30 цнт.; Ілько Кравчук, Т. Сеґетільник, І. Мацюк, Ілько по 25 цнт.; Н.-Митовин 20 цнт.; [illegible] цнт. Разом $5.70. — На хрестинах у п. [illegible] жертували на тусему цїль отсї добродії: [illegible] лений $1.00; А. Гуцей, В. Накопечний і Анна по 50 цнт.; маленький Мирослав Пугач 50 [illegible] Синюта, І. Коптюх, М. Горанц, І. Гарасим, М. П. Костик, Т. Ілько і І. Король по 25 цнт.; [illegible] ський, Н. Голембовський і О. Возняк по [illegible] $5.10. — Обі вайки виносять (гроші надіслав кою жертводацям п. Николай Пугач) $10.80

741. Бруклин, Н. Й. На хрестинах у п. [illegible] ти жертували на Фонд визволеня України гості: Юрій Плюта, Антін Потопшак і Тодор по $1.00; Катерина Кедуза, Ілія Балуз, Іван [illegible] Йосиф Шупер по 50 цнт.; Михайло Бодель, [illegible] Михайло Плюта і Володимир Папаць по 25 цнт. (гроші надіслав за щирою подякою [illegible] п. Йосиф Шупер з Пасейку, Н. Дж.) $ [illegible]

742. Ню Йорк, Н. Й. На хрестинах у п. [illegible] тарюка на зализ Мафтея Ставчанського [illegible] руки Николая Франчука і Івана Гаврилка на [illegible] ня і сироти в старім краю отсї добродії: Никифор [illegible] чук і Мафтей Ставчанський по $1.00; Дудик [illegible] цнт.; Марія Сьвольник, Василь Бурактук, Іван [illegible] Пірасска Боднар, Дмитро Мацюрішора, Іван [illegible] Іван Гаврилко і Василь Городецький по 25 цнт. Бурактук 10 цнт.; Іван Лукащ 15 цнт. — Разом $ [illegible]

743. Мунсон, Алберта, Кан. Роман Пилявський [illegible] ділав на бідні вдови і сироти в старім краю [illegible] тин: Роман Пилявський, Семен Трушків, Антін [illegible] ський і Мафтей Сабінський по $1.00; — Разом $ [illegible]

744. Етвуд, Онт., Кан. Кость Комар жертував [illegible] Фонд визволеня України $ [illegible]

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить $ [illegible] Оголошено в ч. 142 „Свободи" $24.447.35

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $24.473.80

Богдан Лепкий.

НА ОСТИНОМУ БЛАКИТЇ...

На осиному блакитї
Стрий шкурок журавлів;
Нїби тихий плач по літї
Чути їх далекий спів.

„Кру, кру, кру! Ростїть здорові
Колосочки на полях,
І ви нитїм у доброві,
І ви дїти у хатах.

„Кру, кру, кру! Нехай минає
Вас неволя і біда,
Най з весною заманає
До вас мир і свобода".

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, 0.75 per 3 months
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months
Single copy 3 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
В ЗЛучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 8 місяці $1.00
Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.
Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Всі мані-ордера і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висилаю замовленя належить долучити мані-ордер або чек.
Число телефону 498 Jersey City.
AMERICAN ASSOCIATION & MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS
За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

Гр. Гануляк.

ЯК МОСКАЛІ ОБХОДЯТЬ СЯ З НАШИМИ ЛЮДЬМИ.

(Одне Українця з австрійської армії на основі помічень у запитій Волинській землі).

Сонце клонилось вже за „Сьвяту гору", як ми стали постоєм у невеликій волинській оселі. Ще сьогодня рано були тут московські війска. Тепер вони вже далеко. Втікають, лишаючи за собою своїх ранених салдатів, вози з амуницією і поживою та порожні, вилюднені села. І тут, де тільки що станула наша нога, нема нікого з місцевих жителів.

Ми остановились в порожних хатах і надимось до спочинку. Аж тут приходить один з наших вояків і доносить, що в одній хаті лежить якийсь хорий мужик і ранений салдат.

Збираєть ся йти там наш лікар, йду і я. Хочу глянути на тих людий.

Приходимо в хатину. Темно, тільки крізь мале віконце кидає місяць свої сріблисті струї... З кімнати заносить якимось дивним сопухом. Розглядаюсь довкола. Огортає мене ляк, серце завмирає в грудях. На тапчані в кутику, між лахматами лежить труп якоїсь старшої женщини. Під печею сидить згорблений підстаркуватий мужик і переляканими очима дивить ся на нас. Сорочка на нім чорна, подерта, місцями гейби сліди крови.

— Що з вами? — питаю.

— Ось, бачите, гину, тай нема кому поратувати. **Збили мене козаки до крови тай оставили.** Гинь, пропадай тут без поратунку. Суд Божий, конець сьвіта прийшов...

— А се хто? — питаю, показуючи в кут.

— Моя жінка, лежить від вчера ще, **а сина, також побитого, забрали московські санітари на віз тай повезли...**

— Як же се було з вами, за що вас били козаки?

— За що? Або вони перший раз били? У нас все бють. А тепер... — тут урвав. Ага, коли се було?...

Якраз у неділеньку. Ціле село зійшлось під церквою, попа нема, давнійше вже виїхав, бо, каже, боїть ся Австрійців. Тож ми й самі молимось. Аж тут приїздить на конях кількох козаків. Кажуть, що мусимо виступати з села і то таки зараз. І вечером, під ніч стали виганяти людий. Я думаю, не пійду. Стара, ось вже небіженька, говорить: не йди нікуди, тай завтра маєш просо молотити, а я з хлопцем пійду в поле гречку забрати. Хто хоче, най виступає, а ми не будемо. А тут вже бігають салдати по хатах, виганяють людий. На мое подвіре заїхало двох козаків, тай кричать: „Мужік вон!"

Я кажу: Та на яку нужду будемо виступати? — Не говори нічого — кричить козак, — ти дурний мужик, — приїдуть австрійські салдати, будуть тебе різать, колоть. — Я не боюсь, кажу, а як прийде остання година, то помру на своїй землі. Тут родив ся, тут і вмерти не страшно, а з вами таки не піду. Тай пішпіла-ж тоді в танець нагайка. **Били мене і мою жінку, і сина били, усіх нас били. Стара повалилась на землю, козак до неї з ножем, пошарпавив її так, що вже й не підновалась із землі.** Я також ледви живий стою під плотом і молю: „Люди, та що я вам зашпив?" А вони вже не били тільки взяли хлопця, — стинають йт йому, — тай поїхали. А я зі старою остав ся. Доволік ся до хати і поклав ся на тапчан, а вона таки в ночи померла. А я сиджу тут і молю Господа милосерного, щоб і мене зі сьвіта забрав. А там за вікном, на присп також хтось важко стогне. Мабуть якийсь ранений салдат, та що я йому поможу...

Ми вийшли на подвіре, а там справді ранений салдат. Лікар приказав санітарам забрати мужика й салдата. Вони також поховали другого дня померлу женщину.

Салдата, раненого в ногу, перевязали австрійські санітари й подали йому і мужикови теплу страву.

— Хороші у вас люди — каже салдат, — а нам говорили, що у вас таке лихо, що й подумать страшно... А хлоп який у вас хороший, а які офіцири! А нам казали: В Австрії хліба нема, голод там великий дуже. Ех, колиб так знали мої товариші, що нас обманює наше начальство, давно кинули-б „ружя", тай здались би. Якого чорта будемо воювать!?...

Прийшов до себе і мужик, коли покріпив ся теплою стравою. Перехрестив ся три рази і каже: Спасибі вам, пановe, що нагодували мене. Дай вам, Боже... Ви люди, їй Богу, хороші...

Старий бажав ще побалакати, та в нас не було часу. Робота з кватирами, вечерою, бож цілий день ми були в дорозі.

Пізною ночию ми поклались спати, а о 5-тій раненько, як звичайно, були вже на ногах.

На сільскім цвинтарі сьвіжа могила. **Поховали там українську селянину, що згинула від козацьких побоїв.** Її чоловік байдужно стояв над могилою. Він закаменів в тім болю і страху, який прийшлось йому пережити в часі відвороту Москалів.

Кинули ми грудку землі на могилу тої жінки, жертви московської самоволі — тай ідемо в село. Йде з нами і мужик. Кажу йому: Ходи до нас, будеш з нами жити, бож в селі сам не останеш ся.

— Піду, пійду, лиш позвольте мені подивитись ще на гречку. Може що остало, то заберу в хату.

Пійшов і я з ним в поле подивитись на гречку, але там нічого не було. І се забрали Москалі зі собою.

Мужик найбільше за се негодував на Москалів і цілий день говорив про ту забрану гречку.

Місце постою 1. бригади оборонців.

Українські Січові Стрільці.

„ВАЖНОГО" ЗЛОВИЛИ.

(ВІД ВЛАСНОГО ВОЄННОГО КОРЕСПОНДЕНТА).

(Право передруку застерігає собі автор).

—0—

— Мене зловили Москалі через зраду одного зайнятого Поляка, Мазура, коло міста Товстого, на Поділю, і везли до Тернополя. В Товстім захопила нас ніч і ми мусїли переночувати — розпочав Влодко сьогоднішне оповіданє про свої пригоди в Галичині в тім часї, як ще вона була залита московськими військами.

По невеличкім місті блискавкою розійшла ся вістка — і серед російського війска і серед українських міщан, — що зловили „важного" „Австрійця".

Коло Влодкової казні поставили сильну варту. Але се було безпотрібне, бо Влодко був так дуже змучений, що сейчас заснув та не міг через те скористати з вигідної нагоди і втечи від Москалів.

В ночи розбудив його якийсь крик і гамір. Дивить ся, прийшов російський офіцир подивити ся, чи вартові не сплять.

А вони якраз спали.

Як Влодко отворив очи, то офіцир бив нагаєм сплячих і кричав:

— На Сибір пійдете, як вам вече арештований! Так пильнуєте його?! Та же то важний преступник! Я-ж вам казав! Він утік в Станиславові зпід офіцирської варти! Що ви собі гадаєте?! Я вас научу спати!!

І все бив їх нагаєм.

Як тільки трохи втишило ся, „важний" сейчас знова заснув.

Рано заїхав перед тюрму товарний автомобіль і стягнув богато цікавих зпосеред цивільного населеня.

Влодка в селянській одежи, у кожусї, вивели з тюрми два незвичайно рослі Черкеси, магомедани, що служать у російській армії. Здавало ся, що в двоє його переростають. Всї розступили ся і нехотячи зробили шпалір.

На автомобілю майже вкрили уваженого грубим коцом. Той коц присїв з одного боку один Черкес, а з другого боку другий. Просто годі було рушити ся. На сиджене напроти викарабкав ся російський артилерист, Поляк, з величезним револьвером в руках. Так сидів він з револьвером готовим до стрілу напроти Влодка через цілу дорогу до Тернополя. Оба Черкеси узброїли ся шаблями та кинджалами, а набиті кріси сперли собі на колїна.

Міщани обступили автомобіль довкола і цікаво та з страхом, а декотрі понуро дивили ся, як вивозять і пильнують Українського Січового Стрільця.

А Влодко бачучи, що всї погляди з осереджені на нїм, на його білім, неселянськім лици, робив міну гордого тріюмфатора, якому все байдуже: і подив і сьвічуте і слава і усї небесніки житя.

На сунучнках Черкеси просто ока не спускали з кождого руху і з кождого погляду попавшого Стрільця. Навіть, як один ставав до молитви і звертав ся лицем до сходу сонця та говорив незрозумілі слова, то другий пильно сторожив.

Гнильче, 16. X. 1915.

Ростислав Заклинський.

БОРОНІМ НАШИХ ЗЕМЛЯКІВ.

З краю надходить богато листів, в яких доносять, що сього або того нашого чоловіка забрали Москалі неправно зі собою. На добру гадку впав п. Дмитро Капітула, котрий яко американський горожанин вислав до американського амбасадора в Петербурзї слїдуюче письмо в обороні свого брата:

„Екселенціє! Яко американський горожанин осьміляю ся віднести ся до Вас в слїдуючій справі: Відколи розпочала ся европейська війна, я був в сталій переписці зі своїм 35-лїтним братом Іваном Капітулою, який мешкав в Сьвятковій великій, повіт Ясло, Галичина. Тому, що він був окалїчілий на праву руку, зовсїм не належав до австрійської армії. Від місяця грудня я не мав нїякої вістки від него, а на мої запити я довідав ся, що мого брата взяли Москалї до неволї, опісля завезли до Жмигорода в Галичинї, а опісля вивезли дальше і я його не можу знайти.

„Тому прошу Вас, Екселенціє, поробіть ласкаво відповідні кроки і знайдіть місце побуту мого брата, щоби я міг переписуватись з ним і в потребі йому помогти. Я думаю, що мого брата уважали за ворога Росії, а се стало ся з причини інтриґ його особистих ворогів. Я однак певний, що він не стояв по стороні жадної держави у війнї.

„Надію ся, що Ви, Екселенціє, зможете помогти менї в сїй справі, за що вже з гори сердечно Вам дякую. З глубоким поважанєм, Дмитро Капітула".

Так повинні зробити всї Українцї, американські горожани в обороні своїх рідних або знакомих. Тодї американський уряд довідасть ся також про ті муки, які наш нарід перетерпів за часів московського наїзду. Для приміру подаємо се письмо по анґлійськи:

McAdoo, Pa., October 23th, 1915.

To His Excellency,
The Ambassador
For the United States of America,
Petrograd, Russia.

Excellency:—

Being an American citizen I take the liberty to apply to your Excellency for kind intervention in the following matter: Since the European struggle started I was in constant correspondence with my brother a certain Ivan Kapitula, 35 years old, who residing at Swiatkowa wielka, District of Jaslo, Galicia, and who owing of his being crippled on his right arm, was not in the service of the Austrian army. Since last December, however, I did not hear from him, and upon inquiring I was informed that my brother was taken prisoner by the Russians at Swiatkowa wielka and later brought to Zmigrod, also in Galicia, as such prisoner and taken way, where —I could not find out.

I therefore beg your Excellency to take the necessary steps and find out the whereabouts of my brother, so that I may be able to communicate with him and if necessary help him. I understand that my brother was charged of his being an enemy to Russia, which charge was brought against him only by intrigues of his enemies, as I am positively advised that he did not sided with any of the nations at war.

Hoping that your Excellency will be able to help me in this matter for which I beg to extend thanks in advance, I remain

Yours very respectfully

D. Kapitula.

ПОЗІР! ПІТСБУРГ І ОКОЛИЦЯ!

Заповідаємо, що засїдане в справі пітсбурського окружного віча відбудеть ся в неділю, дня 5. грудня с. р. о год. 5-ій пополудни в гали ніч. 537 Карсон Стр., С. С. Прошу, щоб всї бувші посли соймові з пітсбурського округа явились на сеї засїданю, як також щоби всї товариства і братства, котрі хотять взяти участь в сїм народнім пізі, вислали своїх делеґатів.

143 Володимир Малїшевич.

ЗАМОВЛЯЙТЕ УКРАЇНСЬКІ ВІДЗНАКИ
НА ПАМЯТКУ ТЕПЕРІШНЬОЇ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Накладом Української Народної Ради в Америці, з осідком в Джерзи Сити, Н. Дж., появили ся осьтані відзнаки для американських Українців на памятку теперішної европейської війни.

Се відзнака представляє відзнаку зиже в одній чорній краєсі, бо знаєше її три не можна зачіпляти, але в дійсности відзнака в кольорах і представляєть ся так:

По середині є герб галицької України (золотий лев на синім полю), а по боках два прапори: американський та український (також у краєсі), згори є українська напись: Жертвам війни 1915, а під сподом анґлійська напись: Ukrainian Relief Fund (Українська Запомогова Фонд).

Відзнака призначена для пошеня на грудях для кождого Українця і кождої Українки у Злучених Державах.

Одна відзнака коштує 25 цнт., а коли орґанізація або комітет замовляє більшу скількість, то платить за кожду штуку лише 3 ц. (на покрите коштів і пересилки); колиж розпродасть відзнаки по 25 цнт., то має решту вислати до У. Н. Ради на Фонд визволеня України.

Замовленя і переписку висилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL COUNCIL,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ З СТ. ЛУІС, МО. І ОКОЛИЦІ!
В НЕДІЛЮ, 12-го ГРУДНЯ 1915
в церковній гали при Долман і Гікори Стр., аматори тутешної парохії відограють величаве представленє оперети в 3-ох діях, п. з.
„СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ"
ДІЄВІ ОСОБИ:
Прокіп Шкурат ..... п. І. Минятік
Одарка, його жінка ..... п-на А. Сулима
Уляна, їх дочка ..... п-на А. Ябчанка
Олексій, крепан, любовник Уляни ..... п. Ст. Манара
Павло Кандзюба, селянин ..... п. В. Галайда
Стецько, його син, жених Уляни ..... п. М. Лебідь
Йосип Скорин, салдат ..... п. В. Бліик
Тиміш, селянин ..... п. М. Галайда
Режісер: п. І. ХОМА.
ВСТУП ВІД ОСОБИ 15 ЦНТ.
ПОЧАТОК О ГОД. 6. ВЕЧЕРОМ.
Позаяк се представленє перший раз дяесь в сїй околиці, то Комітет усердно запрошує Родимців до як найбільшої участи. 148

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З СКРЕНТОН, ПА. І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
Товариство арів ім. „Боян" при гр.-кат. церкві св. Володимира в Скрентон, Па., відограє образ-поший
В НЕДІЛЮ, 2-го ГРУДНЯ 1915 р.
в Стар Театрі, під ч. 314 Лінден велике представленє
„БЕЗТАЛАННЯ"
народна драма в 5-ох діях зі співами і танцями Івана Тобілевича (Карпенко Карий).
ДІЄВІ ОСОБИ:
Іван, старий чоловік ..... п. М. Гаук
Софія, його дочка, мов. дівчина ..... п-на Марія Баковська
Ганна, удова ..... п-ні Марія Навінська
Сидір, її син, вертюк ..... п. С. Куций
Варка, дівчина (одинача) ..... п-на П. Голь
Парасиня, дівчина (кодуча Софії) ..... п-на Н. Куций
Демин, вертюк ..... п. І. Попель
Омелько ..... п. О. Кобрин
Степан, наймит (сирота) ..... п. Н. Мриняк
Ядуха, хожяка на вечерницях ..... пня Р. Ткачук
Перший старости ..... п. Д. Пенак
Другий старости ..... п. Е. Мигіш
Перша дівчина ..... п-на Е. Навінська
Друга дівчина ..... п-на Н. Куций
Парубки, дівчата в музиці і проч. (Виступає 40 осіб).
Режісер і управитель хорів і музики: п. Д. Камінський, дяко-учитель.
Акомпаніямент фортепянови обняла п-на М. Митренко.
На скрипці буде грати п. Е. Козачинський.
Початок о годині 7-ій вечером.
ЦІНИ МІСЦЬ: крісла в партері по 75 і 50 цнт. галерія 25 центів.
Родимці з Скрентон і околиці! Ви певно ще не забули за та гарне представленє „Ой не ходи Грицю та не вечерниці", яке послїдного разу так красно відограно, і яким Ви дуже любувалисьте ся. Прийдіть не зберіг і на се представленє, яке в Америці мало грано, а певно не пожалуєте. 148146
КОМІТЕТ.

ПОЗІР! ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В МОНЕСЕН І ОКОЛИЦІ!!
ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ
відбуде ся в НЕДІЛЮ, 5-го ГРУДНЯ 1915 о ГОД. 7.30 ВЕЧЕРОМ в ГАЛИ НАД РУСЬКИМ ШТОРОМ.
Коли Ви хочете знати дещо цікавого про Перший Український Сойм в Ню Йорку, і чи він був нам потрібний чи нї, прийдіть всї громадно на се віче, а певно не пожалуєте. На вічу будуть промовляти визначні полямісцеві бесідники.
148 КОМІТЕТ.

ВЖЕ ПОРА ЗАМОВЛЯТИ КОЛЯДИ!
Нове видане містить: КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ на Різдво Христове і Богоявленє з додатком пісень страстних, воскресних і инших пісень церковних. — Ціна 20 центів.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВИПРАВА ЦАРЯ НА ПОМІЧ СЕРБІЇ І ЧОРНОГОРІ.

Поди, Петре з Боосфору,
Тримай в руці ще з заду
Чи не видаш що моя з аду
Лечу з Петроградуу?!
Не чекаєш, утікаєш
Густими снїгами...
А деж мене вижидаєш
З моїми військами?!...
Чудний та своє військо
Хочеш скорпиїти?
Чи не йдеш ти в Чорногору
В гості до Микити?

Ой, пійшов би в Чорногору
І я гостювати,
Аж ми покажу гору,
Та дачу... Карпати...
Гей, Карпати українські,
Вже нас не видати!
Ціле військо своє дай я,
Щоби вас дістати!...
Але годі... Треба спати,
Скорість приспішити,
Щоб гостини до Микити
Часом не спізнити...

Український Народний Союз найлевнійша Орґанізація.

Український Народний Союз се одинока українська народна орґанізація, яка відповідає законним вимогам всїх стейтів Злучених Держав і Канади.

Український Народний Союз се одинока українська народна орґанізація, котра приняла справедливу систему плаченя членських вкладок після лїт.

Український Народний Союз се одинока українська народна орґанізація, яка дає певну запоруку, що зможе сповнити всї свої зобовязаня згадом своїх членів.

Український Народний Союз се одинока українська народна орґанізація, котра старасть ся також о моральне і просьвітне піднесене своїх членів.

Цїлию Українського Народного Союза є зєдинити в одну громаду всїх Українцїв, мешкаючих в Америцї, без огляду на їх полїтичні чи партійні переконаня або релїґійні почуваня, нести матеріяльну поміч членам і їх родинам на случай смерти, калїцтва або невилїчимої слабости члена, ширити серед своїх членів і їх дїтий просьвіту і науку через видаване часописи, просьвітних книжок і дїточої ґазетки.

Членом Українського Народного Союза може стати кождий Українець; мущина у віцї до 50 року житя, женщина до 40 року житя.

Вступне до У. Н. Союза без огляду на клясу обезпеченя і вік виносить $2.00. В тій сумі містить ся вже належитість за грамоту, відзнаку, книжочку і статут.

На підставі ухвали річного засїданя Головного Уряду У. Н. Союза від 1-го падилста 1915 р., до 31-го січня 1916 р., У. Н. Союз принимає нових членів за половину вступного — як сказано в оголошеню „Рідка нагода".

ГОЛОВНІ КОРИСТИ ДЛЯ ЧЛЕНІВ УКРАТНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА Є СЛІДУЮЧІ:

На случай смерти члена родина померлого члена отримає посмертну запомогу і то в цїлости в такій сумі, на яку член був обезпечений.

В Українськім Народнім Союзї є отсих 6 кляс обезпеченя:

Кляса А на	$ 250.00	Кляса С на	$1000.00
Кляса АА на	$ 500.00	Кляса ВВ на	$1500.00
Кляса В на	$ 750.00	Кляса СС на	$2000.00

Мущина може належати до кождої довільної кляси обезпеченя т. є. від $250.00 до $2000.00, а женщина лише до обох перших кляс т. є. від $250.00 до $500.00.

Кождий член платить через цїле житє що місяця сталу вкладку, відповідно до кляси обезпеченя і після віку, в котрім приступив до У. Н. Союза.

На случай калїцтва або невилїчимої слабости член отримає **запомогу з фонду убогих** без ріжницї на його клясу обезпеченя після принятої скалї, котра слїдує:

За утрату ока	$100.00	За невилїч. слабість річно по	$100.00
За утрату руки	$200.00	За менші калїцтва почавши від	$ 25.00
За утрату ноги	$200.00		

Кождий член дістає часопись „Свободу" три рази в тиждень і просьвітні видання.

Кождий член Укр. Нар. Союза, мущина чи женщина, має право записати свою дитину до Укр. Нар. Союза і платити за них до „Народного Фонду" по 25 цнт. місячно, за що отримає дїточу ґазетку „Цьвітку", а на випадок смерти дитини, родичі отримають посмертну запомогу по своїй дитинї в сумі $200.00 на покрите коштів лїчена і похорону дитини. Зі сего повинні користати наші члени і записувати свої дїти до У. Н. Союза. Для них подвійна користь: за 25 цнт. місячної вкладки обезпечують свою дитину на $200.00 посмертної запомоги, а крім сего дістають для дїтий поучаючу ґазетку.

Український Народний Союз виплатив за 21 лїт свого істнованя т. є. по день 30. вересня 1915 р., **$1.300.867.59** посмертного і запомог своїм членам. В однім 1914 роцї Український Народний Союз виплатив посмертного по померших членах на суму $178.400.00 (сто сїмдесять вісїм тисяч чотирста доларів). В тім самім роцї виплачено членам Українського Народного Союза за калїцтва і невилїчимі слабости запомоги на суму $7.600 (сїм тисяч вістьсот доларів). В тімсамім роцї виплачено родичам по померших дїтях членів $4.850 (чотири тисячі вісїм сто пятьдесять доларів). З повисшого можете переконати ся, що У. Н. Союз осушив неодну слезу нещасливих вдів і сиріт, калїк і хорих, даючи їм матеріяльну поміч в найприкрійших хвилях їх житя на чужині в Америцї.

Від 1-го січня 1915 р., то значить за послїдних 9 місяців, Укр. Нар. Союз виплатив посмертних запомог з фонду посмертного по померших членах на суму $53.118.31. За тойсам час виплачено запомоги з фонду убогих за калїцтва і невилїчимі слабости членам Укр. Нар. Союза на суму $4,890.00. Тут треба пригадати, що члени, які взяли запомогу з фонду убогих в **р. 1915, свого посмертного не нарушили.** Їх посмертне як було, так і тепер є цїле; воно не зменшило си через побране запомоги. Члени, які взяли запомогу з фонду убогих, мають повне право до свого посмертного. Над сим варто подумати і застановити ся, чи є се чесні люди, котрі горлали на всї заставки, що Укр. Нар. Союз не дає запомог своїм членам за їх житя на випадок калїцтва або невилїчимої слабости. Висше наведені числа самі за себе говорять.

За дїти Укр. Нар. Союз в часї вісїм місяцїв т. є. від часу уведеня в житє нової реформи по день 31-го серпня с. р. виплатив родичам посмертне по їх померших дїтях на суму $1.600.00. Що тепер скажуть ті панове, котрі кричали, що Укр. Нар. Союз не виплачує посмертного по померших дїтях?

Крім повисших запомог Укр. Нар. Союз виплатив досить поважну суму на просьвітні цїли як: на стипендії, просьвітні видавництва, книжки, жертви і т. п.

МАЄТОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

З днем 30. вересня 1915 р. У. Н. Союз числив 6.003 членів, а власний маєток в тімсамім часї виносив **$219.295.44.**

БІЛЯНС

з днем 30-го вересня 1915 р.

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	135.496.00	Фонд посмертний	48.009.27
Морґечі	47.175.00	„ резервовий	110.830.07
Реальність	19.500.00	„ адміністраційний ..	42.948.47
Друкарня	25.250.00	„ убогих	8.909.03
Бонди	49.515.00	„ Народний	8.598.60
		„ Сирітський	57.640.56
	276.936.00		**276.936.00**

Треба згадати, що Укр. Нар. Союз, перевівши реформу законної і справедливої системи, буде з кождим часом зростати в силу. Його будучність законно і фінансово обезпечена.

Чиж не варта належати до У. Н. Союза? Тож хто дотепер не мав спосібности стати членом У. Н. Союза, нехай старасть ся вступити до У. Н. Союза, але нинї. Не відкладайте до завтра, — бо нїхто не знає, чиє завтра.

Закладайте нові відділи Укр. Нар. Союза в тих місцевостях, де ще нема відділів нашої орґанізації.

Ті, що вже належать до У. Н. Союза, приєднуйте нових членів до Українського Народного Союза.

Записуйте свої дїти до Українського Народного Союза.

Коли хто вже є членом У. Н. Союза, має старати ся, щоби: кожда особа в його фамілії належала до У. Н. Союза, щоби його кравни, знакомі і приятелї належали до У. Н. Союза.

По всї інформациї в справі У. Н. Союза сейчас пишіть до Головної Канцелярії У. Н. Союза на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Box 76, Jersey City, N. J.

Протокол

з річного засїданя головного уряду Укр. Нар. Союза, відбувшого ся в днях 5—7. жовтня 1915 в містї Джерзи Сіти, Н. Дж. в домі У. Н. Союза, 83 Ґренд Стр.

(Конець).

На поставлене і поперте внесене ухвалено продовжити засїданє так довго, доки всї справи не зістануть полагоджені.

Мих. Угорчак, яко директор Славянського Іміґрацийного Товариства в Ню Йорку з рамени У. Н. Союза, предложив присутним звіт з дїяльности сего товариства за час від 1. цьвітня 1914 р. до 30. вересня 1915 р. По довшій дискусії на поставлене С. Ялдовським внесене, поперте В. Гришком і другими, ухвалено сей звіт опублікувати в протоколї з річного засїданя головного уряду У. Н. Союза. Сей звіт звучить як слїдує:

THE EIGHTH ANNUAL REPORT OF SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.

(April 1, 1914 to March 31, 1915)

It is hardly necessary to mention the fact that the year just past has been a rather critical one for our work, while on the other hand it would be quite risky to make any predictions as to what the coming year has in store for us. It will be a matter for the consideration of this meeting and of our Board of Directors to determine what our course should be in case present conditions do not change soon. The detailed account of our work will show how the war in Europe has thus far affected us. Right here, however, it should be stated that, notwithstanding the practically complete stoppage of our immigration, there is still considerable work left for an organization like ours. This claim will be borne out by data which will be presently submitted to you. The financial report will show that the raising of money for our work should receive special attention of all our friends.

I. At ELLIS ISLAND. The number of detained immigrants to whom our representatives had opportunity to render some service was 1670 (1213 cases) as compared to 4210 (cases 3058) reported last year. Of these 1670 immigrants all except 53 arrived here before September 1, 1914. To avoid any misunderstandings it will be probably well to state right here that this number does by no means cover all the immigrants detained at Ellis Island, but only those who received some assistance from our Society. The whole number of detained immigrants would be many times greater.

According to nationality these immigrants were divided as follows:

	Cases	Persons involved
Bohemians	100	172
Bulgarians	17	17
Croatians	142	186
Lithuanians	184	250
Ruthenians	340	447
Serbs	146	189
Slovaks	220	328
Slovenes	28	36
Others	34	45

The Poles and Russians have their own immigrant societies with representatives at Ellis Island. Besides that, there are three Bulgarian missionaries very zealously looking after the interests of their people. Therefore, as can be seen from above figures, we have very rarely an opportunity to help immigrants belonging to these three nationalities.

Of the 1670 immigrants detained at Ellis Island 392 were deported for the following causes:

Likely to become public charge	122
Certified with a serious physical defect	153
Certified with a mental defect or some disease which make deportation mandatory	47
Convicted of crime or misdemeanor involving moral turpitude	27
Children under 16 years with persons accompanying them	16
Rejected by Canadian authorities	17
Contract laborers	13

According to nationality the deported immigrants were:

Bohemians 9; Bulgarians 14; Croatians 46; Lithuanians 37; Ruthenians 139; Serbs 68; Slovaks 73; Slovenes 9; Others 1.

We made appeals for 111 immigrants and in this way secured the admission of 66 of them. According to nationality we appealed for:

		Adm. on appeal
Bohemians	11	9
Croatians	2	2
Lithuanians	21	18
Ruthenians	30	9
Serbs	18	9
Slovaks	21	12
Slovenes	5	4
Others	3	3

II. In the HOME. Temporary shelter was provided for 1084 persons, 398 men and 686 women or girls. (Last year the number was 2129). According to nationality there were:

Bohemians 119; Bulgarians 7; Croatians 61; Lithuanians 100; Poles 100; Russians 72; Ruthenians 283; Slovaks 142; Slovenes 52; Serbs 150; Others 28.

Classified as to conditions under which these people came to us, there were: 91 specials (immigrants discharged to us by immigration authorities), 13 male, 78 female; 112 (36 male, 76 female) were recently arrived immigrants who came or were brought to us directly from steamers; 212 (129 male, 83 female) were traveling either to Europe or from one place to another in United States; the rest were either immigrants who had been discharged to us and returned to us or persons without friends and relatives in New York.

Taken month by month, the number of people stopping in our Home was as follows:

	B'kfasts	Dinners	Suppers	Lodgings
Apr. 1914	122	327	349	342	396
May	152	323	263	287	392
June	109	235	197	220	289
July	114	272	232	236	393
Aug.	95	314	290	304	368
Sept.	64	242	232	230	306
Oct.	79	272	259	282	381
Nov.	115	396	352	386	493
Dec.	69	267	223	210	642
Jan. 1915	70	290	222	228	400
Feb.	44	268	200	229	296
Mar.	51	168	152	190	207
Total	1084	3372	2971	3144	4563

Of the above number 132 persons were kept in the home free of charge and we served to them 515 breakfasts, 489 dinners, 482 suppers, and gave them 607 lodgings. Computed in money this help alone would amount to $356.40.

III. In the FREE EMPLOYMENT & INFORMATION OFFICE we received applications for work and information from 1025 persons (618 male, 407 female). Last year the number was 1071. According to nationality the applicants were:

	Male	Female
Bohemians	285	63
Croatians	34	15
Lithuanians	26	8
Poles	44	72
Russians	24	13
Ruthenians	94	182
Serbians	14	8
Slovaks	84	37
Slovenes	7	4
Others	6	5

We received 1443 applications for help, 968 for female help, (practically all domestics) and 175 male. We filled 149 positions for men and 585 for women. According to nationality the people placed were:

	Male	Female
Bohemians	18	43
Croatians	9	26
Lithuanians	4	26
Poles	12	58
Russians	4	58
Ruthenians	21	293
Slovaks	15	62
Slovenes	2	11
Serbs	13	6
Others	1	4

The women and girls were, with very few exceptions, placed in domestic service in New York, City and suburbs. Of the men a large proportion, namely 84, were placed at unskilled occupations as laborers, porters, etc., in New York City and vicinity. We placed 60 men on farms, distributed as follows: N. Y. State 23, New Jersey 25, Connecticut 4, Massachussets 1, Maryland 1, Virginia 1, Minnesota 1, Nebraska 2, South Dakota 1, North Dakota 2. As to skilled help, we secured positions for 4 blacksmiths, 1 machinist, 1 chauffeur, 1 saddler, and 1 cabinetmaker.

IV. The TREASURER'S REPORT is as follows:

RECEIPTS:

Balance April 1, 1914	579.68
Membership Dues and Donations	1656.05
For Board and Lodging	1631.02
Miscellaneous cash	6.20
	$3892.95

EXPENSES:

Salaries	1944.00
Coal	261.62
Gas	154.82
Telephone	89.96
Postage and Stationary	86.89
Repairs	57.83
Supplies for House	39.78
Insurance	80.63
Water Taxes	24.15
Food	1529.86
	$4269.54

Thus we are closing our year with a deficit of $376.59. This deficit, however, is not entirely to be blamed on this year. It should be remembered that, although last year's report shows a cash balance of $379.68, we had bills payable to the amount of $732.80, so that as a matter of fact we were in debt last year already to the amount of $153.12.

SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.

Report of Work from April 1 to September 30, 1915.

At ELLIS ISLAND during the last six months we interested ourselves in 104 detained immigrants (58 cases). For five of them we made appeals, which resulted in the admission of the excluded immigrants. Only one person was deported, and that at his own request.

According to nationality the detained immigrants were:

	Cases	Persons	Appealed	Deported
Bohemians	30	61	2	
Bulgarians	1	1	1	
Croatians	2	2	1	
Lithuanians	4	4		
Ruthenians	4	4		
Slovaks	2	4	1	
Slovenes	13	28	1	
Serbs	2	2		1
Russians	4	6		
Others	2	3		

10 immigrants were discharged to our special care, namely 2 men and 3 women. 5 were Bohemians, 2 Russians, and 3 Slovenes.

At our HOME we kept 365 persons, 142 males and 223 females. 33 of these people, i. e. about 10 per cent, were kept free.

According to nationality they were:

	Male	Female
Bohemians	23	39
Bulgarians	2	
Croatians	6	12
Lithuanians	1	2
Ruthenians	19	96
Russians	6	8
Serbs	65	14
Slovaks	15	22
Slovenes	3	4
Poles	2	19
		7

EMPLOYMENT was secured for 300 people, 68 men and 232 women or girls.

	Male	Female
Bohemians	24	28
Croatians	2	4
Lithuanians	1	5
Poles	9	35
Russians	4	10
Ruthenians	9	115
Serbs	3	4
Slovaks	10	24
Slovenes	3	4
Others	3	3

I hope that your Society will decide to continue to give us their support. On my part I may assure you that we will always try to do our best for the Ruthenian immigrants.

Wishing you all success in your deliberations, I am

very sincerely yours,

A. B. Koukol
Secretary.

На підставі внесених просьб і лїкарських сьвідоцтв на поставлені і поперті внесеня ухвалено запомоги з фонду убогих слїдуючим членам У. Н. Союза:

Грінвяк Атанас, член від. 38	$100.00
Юцак Федор і Марія, члени від. 104	100.00
Лабант Анна, членица від. 125	25.00
Зиндран Ірон, член від. 276	75.00
Янїсевич Василь, член від. 301	50.00

На поставлене і поперте внесене на підставі внесеної просьби ухвалено з фонду народного У. Н. Союза Дурдел Михайлови, членови 67 від., $150.00 на зворотну степендію на покінчене студій.

На поставлені і поперті внесеня отсї просьби зістали відкинені згідно з приписами статута У. Н. Союза:

Демків Стефан, член від. 45.
Пітик Стефан, член від. 68.
Патрайка Григорій, член від. 124.
Гадишин Ева, членица від. 183.
Висцянський Станис., член від. 206.
Дмитрів Володимир, член від. 220.
Мочаловський Іван, член від. 259.
Гомзяк Стефан, член від. 276.
Ляцкат Юрій, член від. 276.
Сорока Іван, член від. 339.
Вовк-Федор, член від. 13.

Просьбу Челака Михайла, члена від. 286, відкинено з тим застереженєм, що в приписанім часї він може внести просьбу урядово на приписанім формулярі.

На поставлене і поперте внесене ухвалено поручити просьбу Теодора Лати „Просьвітній Комісії" і екз. комітотови У. Н. Союза до полагодженя.

На внесене А. Шаршона, поперте А. Стефановичом, ухвалено підписнити помічникови в офісї У. Н. Союза Іванови Щурови місячну платню о $5.00.

На поставлене і поперте внесене ухвалено виделеґувати головного урядника для полагодженя справ у відділах: 217 в Рочестер, Н. Й., і 179 в Ст. Луіс, Мо.

На поставлене і поперте внесене ухвалено відкинути просьбу о позичку на фарму Рудакевича Андрія, члена від. 138, бо У. Н. Союз не може позичати гроший на фарми.

На поставлене і поперте внесене просьба членів від. 24 У. Н. Союза о підписане „лїнїв" зістала відкинена, бо зголошено її по приписанім часї, отже за пізно.

Головний предсїдатель Д. Капітула зарядив відчитане протоколу з другого дня. Рекордовий секретар Михайло Угорчак перечитав сей протокол, а на поставлене внесене А. Стефановича, поперте Н. Ваверчаком, ухвалено принятє його в цїлости як був прочитаний.

На поставлене О. Стеткевичом внесене, поперте И. Сенчиною і другими, ухвалено подяку предсїдателеви Д. Капітулї за перепроваджене річного засїданя в примірнім порядку.

По вичерпаню порядку дневного на поставлене внесене В. Гришка, поперте С. Ялдовським, засїданє замкнув предсїдатель Д. Капітула о годинї 11-тій в ночи.

Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 7. жовтня 1915 р.

М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.

НОВИНКИ.

МАНІФЕСТАЦІЯ У ВІДНИ.

Дня 16. жовтня відбулась у Відни велика маніфестація в честь Болгарії. Кількатисячна товпа в поході удалась під болгарське посольство, де на неї очікували вже болгарські студенти іربетарти, по найбільшій части вже визкінувані до повороту до вітчини. Розлягала гарна болгарська пісня „Шумі Марица", по чім вийшов на бальком болгарський посол, щиро подякував маніфестантам та підніс оклик в честь австрійського цісаря. Серед співів удались маніфестанти походом перед турецьке посольство, де в сердечних словах турецький посол подякував зібраним за вираженє симпатії. Величавий похід розвязав ся пізно в ночи перед німецькою амбасадою.

ДЕ ПРОЖИВАЮТЬ ТЕПЕР ВИВЕЗЕНІ УКРАЇНЦІ?

Москалі поарештували і вивезли до Росії всіх визначнійших галицьких інтелігентів Українців, які остали в Галичині. Нам вдало ся роздобути їх теперішні адреси, які отсе подаємо:

Біленький Теодор, проф. учит. сем. в Самборі — Симбірск ул. Мартинова ч. 15. у п. Мацкевичової. **Балицький Юліян**, редактор видавництва „Просьвіта" у Львові — губ. Єнісейск, уїзд Єнісейск, волость Пинчуга, село Богучанское. **Бучковський Н.**, гром. секретар в Ляховичах зарічних, пов. Жидачів — Перм, Пожарная часть II. **Др. Боцюрків Іляріон**, адвокат в Яворові — Орел над Окою. **Бойчук Михайло** з Камінки, пов. Надвірна — Перм, ул. Большая Ямская ч. 2. **Британ Сидір**, секретар „Дністра" у Львові — Орел на Окою, ул. Садовая, штатський будинок. **Білобрам Осип**, урядник маґазину в Старім Самборі — губ. Томск, волость Котская, село Тогор, п. Колпашев. **О. Цегельський Михайло**, парох в Камінки Струмилової — Київ, ул. Московська ч. 46. **Др. Демянчук Іван**, проф. гімн. в Станиславові — губ. Томск. Буйнск коло Барнаулу. **Др. Душеньчук Василь**, адвок. канд. зі Зборова — Київ, ул. Московська ч. 46. **О. Гоцький Володимир**, парох з Колоденців, пов. Жовква — місто Томск. **О. Ганкевич М.**, парох з Порогів, пов. Надвірна — Омск. **О. др. Горникевич Мирон** з Львова — губ. Єнісейск, уїзд Єнісейск, волость Пинчуга, село Богучанское. **Губчак Михайло**, директор банку з Станиславова — губ. Томск, Буйнск коло Барнаулу. **О. Гура Дамян**, парох з Камінки Старе Село, пов. Рава руська — Томск (листи через Йосифа Демиська, католицька церков в Томску). **Др. Янович Волод.**, лікар зі Станиславова — губ. Томск, Буйнск коло Барнаулу. **Яновський Володимир**, директор каси в Станиславові — губ. Томск. **О. Кливан Ілія**, парох Заліщик — Симбірск над Волгою (католицька церков). **Курпеба Микола**, редактор „Нового Слова" зі Львова — губ. Єнісейск, уїзд Єнісейск, волость Пинчуга, село Бідобо. **Іван Прийма**, директор української ґімназії в Яворові — Полтава, ґубернський земський шпиталь. **Др. Володимир Охримович**, директор „Дністра" зі Львова — губ. Єнісейск, уїзд Єнісейск, волость Пинчуга, село Гольтявино.

РАТУНКОВА АКЦІЯ АВСТРІЙСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ДЛЯ ГАЛИЧИНИ.

Телеграфічне кореспонденційне бюро з Відня доносить, що правительство вже в осени м. р. по прогнаню Москалів з західної Галичини зорґанізувало запомогову акцію, що в літі с. р. поширилась також і на повіти східної Галичини. Дальшою акцією правительства є відбудова селянських господарств. З уваги що остаточна відбудова в деяких повітах з військових зглядів не є покищо вказана, правительство ограничилось там до збудованя тимчасових мешкань для перезимованя населеня. Акцію сю повірено старостам. Окрім сього правительство помагає населеню в той спосіб, що відпускує податки, удїлює зачети для повітів, громад і т. д. Фінансова акція правительства є двояка, а іменно воно удїляє безворотні та зворотні запомоги. Справа ся є поручена воєнному кредитовому заведеню.

УКРАЇНСЬКИЙ ЗАПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ В МОСКВІ.

Заходом Українців, проживаючих в Москві, повстало там нове товариство, що поставило собі на цїли нести поміч населеню України, яке потерпіло в наслідок війни. Товариство має назву: „Московське товариство для несеня помочи населеню полудневих ґуберній Росії, яке потерпіло через війну". Основателями товариства є артисти царських московських театрів: відомий оперовий співак Іван Алчевський (брат відомої української поетки Христі Алчевської), Федір Павловський, артистка опери Зиміна Н. Кошиц, В. Рахинський, З. Маргуліс і Е. Козиніцьв.

ВТРАТИ СЕРЕД УЧИТЕЛЬСТВА.

Офіціяльний орґан австрійських учителів, що виходить у Відни, доносить, що з 80.000 учителів Австро-Угорщини є доси на війні 24.000. З сего числа полягло на полях битви 1.200.

ВІСТИ З РОСІЙСЬКОЇ НЕВОЛІ.

Один жовнір, що перебуває тепер в російській неволі, пише, що в деяких околицях Росії в поступованю російських властий з нашими полоненими офіцирами зайшла зміна на ліпше, натомісць доля жовнірів все дальше незавидна. Їх уживають ся до робіт в копальних угля, на зелїзничих двірцях, в камінелоках та лїсах. Ті, що остали ся на місци, з виїмкою інвалідів і хорих, працюють у варстатах приватних підприємств. Держава платить їм денно по 25 копійок, з чого вже мусять харчуватись. Лїшу винагороду дістають ті, що заняті на зелїзницях. В акордовій роботі дістають вони денно 1 рубель 40 копійок, однак робота триває від год. 4. рано до 8. вечір.

Дорожня є з кождим днем більша, одначе мясо дуже дешеве. В зимі російський фунт мяса коштував 8 до 10 коп., а нині в двоє тілько. Натомісць цукор досить дорогий, 22 до 24 коп. за фунт. Пуд (16 кільоґрамів) муки коштує около 2 рублї 60 копійок. Білє та одїж дешеві, натомісць обува незвичайно дорога.

Найгірше положенє тих бранців, що не працюють. Вони не одержують гроший, а їсти дістають дуже мало. В полудне дістають зупу з ярини, що подібна радше до помий, кланик мяса і дещо каші; рано і вечером чай, а на цїлий день лиш три кістки цукру.

АТЕНТАТ НА КНЯЗЯ ЛЕОПОЛЬДА КОБУРГСЬКОГО.

Дня 17. жовтня с. р. виконано атентат на князя Леопольда Кобурґського. Дочка пенсіонованого поліційного радника у Відни, Робіцька, увійшовши до салї принять князя, обляла йому лице сїрчаним квасом та стрілила до нього з бровнїна. Відтак в блискавичній скорости відібрала собі житє. Тяжко раненого князя відставлено до санаторії.

ЗАРУЧИНИ СИНА ЦІСАРЯ ВІЛЬГЕЛЬМА.

Недавно відбулись заручини наймолодшого сина цісаря Вільгельма, князя Йоахіма з княгинею Марією Августою. Князь Йоахім є шестим з ряду, наймолодшим сином німецького цісаря, в грудни кінчить 25 літ; княгиня Марія Августа має 18 літ.

СПЕКУЛЯЦІЇ ГАЛИЦЬКИХ КУПЦІВ.

В Моравській Остраві сконфіскували власти величезну скількість мила, солонини та омасти, яка була заладована на 40 ваґонах. Вже від довшого часу давало ся відчувати великий недостаток тих артикулів. Власти ломили собі голову, де находять ся тих 40 ваґонів, бо їм було звісно, що з Відня вислано великий транспорт на схід. Спекулянти задержали товар в Моравській Остраві та вичікували сеї хвилї, коли зможуть продати його по висшій цїнї. Але перечислились. Власти вислідили товар і сконфіскували. Він буде проданий в дорозї публичного переторґу.

СКОНФІСКОВАНЄ 38.000 ЯЄЦЬ.

Із Загребу (Хорватія) доносить, що один з тамошних купців скуповував через довший час в цїлій околици яйця, а сподїваючись підвишки цїни, не продавав їх. Внаслїдок сего недостача сего артикулу поживи давалась щораз більше відчувати, Вкінци власти впали на слїд спекулянта, та сконфіскували йому цїлий товар. При ревізії найдено 10 пачок, кожда по 1.400 яєць, а 14 пачок з 24.000 яйцями. Тепер управа міста заняла продажню в сей спосіб, що кождий на хлїбову карту дістає по кілька яєць.

З ГОЛОСІВ РОСІЙСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ДУМИ ПРО УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ.

Московська ґазета „Рєч" (виходить в Петрограді) подає промову посла Александрова, яку він виголосив в думі з приводу звісної інтерпеляції ґрупи думських послів про переслїдуваня української мови і преси в Росії. Між иншим говорив він: „Нїодин нарід не зазнає такого гіркого почутя як український нарід, котрому не признають ніяких культурних вартостий. Йому відмовляють се, що признають иншим народам. Його бойкотують, його дразнить, його ображають. Тому ми думаємо, що обвязок не тільки державної мудрости, але й державної справедливости вимагає признати се, що істнує. Ще перед війною українська преса сїяк-так істнувала. Але в часї війни мимо того, що українська мова й українська культурна думка означили своє відношенє до війни в строго патріотичнім напрямі, розпочав ся повний розгром усїх українських інституцій і повна лїквідація української преси. Яко посол одної з українських ґуберній я обовязаний заявідчити, що се викликує почутє найглибшого обурення і не в одних тільки українських кругах, а серед усїх тих горожан Росії, у котрих іще не цїлком убите й не вмерло почутє справедливости. Ми в сїй час протестували проти сеї провокації політики, ми думали, що се в державнім змислї удар в наше серце. Ми висловлювали се, коли внесено інтерпеляцію в справі Шевченка і говоримо се й тепер. Як ви хочете бути справедливі, як ви дійсно любите Росію, ви повинні признати українському народови право на його слово. Се слово повинно бути в народній школї, в місцевім судї і в усїх місцевих заведенях. Як ви дійсно вірите в конечність культурного відродженя народних мас і зосібна російського народу, ви повинні зрозуміти, що культурне відродженє не можливе, як ви будете переслїдувати рідну мову. З усїх тих обязків ми приймаємо інтерпеляцію і думаємо, що правди та погляди, котрі ми висловлюємо, так основні, так зрозумілі кождому людському серцю, що й державна дума повинна прийняти сю інтерпеляцію".

КАРА ЗА ОБИДУ ЧЕХІВ.

Перед окружним судом У. дїльниці у Відни станув недавно Рипард Драх, котрого обжалувано за се, що на публичнім місци сказав: „Чехи є зрадниками та приятелями Росії. Віденських Чехів треба вивішати і витопити". Суд засудив його на 24 години арешту, зглядно 20 К гривни.

З НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

До Народної Канцеляриї надійшли зі старого краю листи для слїдуючих осіб:

2. Трохановичь Людник від Івана Тр.— Владивосток
4. Василячук Петро від жени Олени — Топорівці (Бук.)
8. Чорнотий Теодор, від жени Калини— Каралів, в. Сиит.
11. Муравйовська Марія від Йосифа Лужного—Відень, Якорів.
12. Мацеко Анна від Марії Мацеко—Дрогомишль, п.
13. Ґерчук Василь від батька Мих.—Лужанко (Бук.).
27. Виктонюк Іван від сина Нікола—Волчинець (Бук.).
29. Русчак Іван від жени Марії—Волчинець (Бук.).
30. Іссар Ґеорґ від Гео. Тотосскуая—Рус. Баилиів, Бук.
31. Тарко Атанасій від сина Дмитра—Бабе, повіт Устрики дол. (2 листи).
35. Качкан Гринь від батька Онуфрія з Рибна й Станис.
39. Іван Прощукін, с. Андрія зі Швайнобеть, п. Чортків, поштуєть родини і знакомих—поселений в Росії.
45. Лозинський Іван з Норжелиць, п. Перемишляни, від шваґра М. Кривого з Ліпцу.
47. Созанська Пиаліна з Журавня від брата Ст. Прок.
48. Денис Фесь, від жени Марії—Велика, п. Добромиль.
50. Косминко Вас. від сестри Параскі—Русів, п. Снятин.
51. Ясновський Филип від жени Йосифи—Дубл., п. Львів.
54. Федьович Ґор. Андр. від сина Йос., Татари, п. Лукв.
71. Семенюк Ант. від сестри Катерини—п. Стрий.
74. Дацків Настя від брата Тодз.—Васьків, п. Угнів.
75. Василь Гапанович від М. Дацкова.
76. Якимів Гринька від Андр. Гаврод, з війска.
77. Ґаврилюк Іван Іс. (с. Ґеор.) від Дук Мариїнського з війс.
79. Онищук Павло від Мінофора Онищука, з війска.
80. Салямон Фред від Мир. Зеленко—Ґалібова (Бук.).
81. Фасовський Петро Віктор від сестри Марії—Коломия.
83. Ґординський Мир. від сестри Олени Кормош—Пер.
92. Коблик Іван від шваґра Г. Федина—Дрогобич.
94. Гайдучук Мих. с. Мих. від сина Івана—Вербіжці, п. Городенка.
97. Яцук Александер від жени Зенобії—Львів.
104. Курчій Ів. жени Барії—Торговиця, п. Отинія.
105. Пазинський Стась від ж. Анни—Грабовець, п. Бог.
107. Мальний Іван від с. Василя — Львів.
111. Матковський Ант. від жени Марії—Грабовець, п. Богородчани.
114. Прокопик Ів. від дочки Стефанії—Стрий (2 листи).
116 Маньковський Іс. Ив. з Багни (Бук.) від брата Лукіяна, з війска.
117. Постоловський Петро з Тисьмениці від Мих. Красенкова, з війска.
121. Зрайчик Прокіп з Орішковець, п. Гусятин, від брата Николая, з війска.
125. Голодрига Дмитро з Буковини від брата Теодозія, з війска.
127. Жатинська Катерина з Мізьна, п. Зборів від Михайла Гамалевича, з війска.
128. Антін Цобрів (положений в Росії) поштує свояків і знакомих і просить о поміч грошену.
130. Сергієнчук Василь від О. Сутєодольського з Дмитра (2 листи).
134. Кривоснський Ол. від брата Микити зі шпиталю.
136. Багнюк Теод. поштує брата з Саскачевану.
138. Кашовський Вас. від жени Марії—Ісаєво (Бук.)
139. Яківюк Іван від жени Ірини—Ростоки (Бук.).
140. Богдан Вас. від жени Іфтимії—Ґалібова (Бук.).
141. Ляпка Олекса (з Лаповець) від брата Петра Відтуди, з війска.
143. Литвин Саина (Жонтанці) від Вавр. Годованського.
144. Кедьо Стефан від жени Анни—Березна, п. Хирів.
152. Наладій Яків, Гринько, Василь і Никола від брата Данила, з війска.
154. Гурман Мих. від дочки Марії—Верочанки, Бук.
155. Яківюк Ник. від жени Параски—Ростоки, Бук.
156. Кожухан Ник. від жени Евфросини—Лужанко.
158. Тошовський Дмитро від Евгенії Ємбер — Петрики, Снятин.
159. Гайкевич Галина з Верочанки (Бук.) поштує муки.
160. Андрійчук Іван від жени Марії — Неболів п. Калуш.
161. Березовська Андрій від дочки Агаті — Чорнотин (Бук.)
165. Бабюк Кетро від брата Дмитра — з війска 24 в. п.
166. Москалюк Александер (з Гаврилюків в. Кімнань) від брата Николая — з війска 36 п. об. пр.
167. Петрів Михайло (з Добрянки — Підгайці) від Сі-Стрільця Стефана Стеланюк Кіркенбурґ.
168. Гуменний Михайло від брата Івана з війска.
170. Рипак Теодор від Еди. Урбана (дім банковий) в Берлї.
171. Ґерочка Василь від сина Павла (богословка) Бабин
174. Грицко Іван від жени Марії — Красна — Петранка.
175. Семачик Михайло від жени Анни — Красна — Петранка.
181. Стінкевич Іван від жени — Рогізна — Садагура (Буковина).
183. Кропівнич Мих. (з Перегінська) від брата Дмитра.
184. Марфей Петро с. Івана (з Кобак) від брата Січ. Стрільця Михайла.
185. Кузьмович Онуфрій від Кирила Шургета (зі шинт.).
186. Малинин Гринь від Теодора Малинина (з війска).
188. Кучук Артемій (з Буковини) від сестри Домініки.
190. Брощак Варвара від брата Франціцька.
191. Косцельник Йос. від Стефана Янковського.
192. Русчак Яким від Мафтея і Домни Гарматюк, з Бук.
196. Гаврик Гринь (з Кобак) від бр. Николая (зі шинт.).
197. Трефик Іван (з Чортіцця) від бр. Семена, зі шинт.
199. Мельничук Антін (з Комарова, п. Сокаль) від Александра Піра.
202. Городецький Іванко від брата Стефана (Січ. Стрільця)—Болшівці, п. Рогатин.
204. Тимчук Василь від брата Нестора—Ґалібова (Бук.).
205. Гнатюк Минова від брата Михайла (з війска).
206. Дасьлаков Теодор поштує свого сина—Бербешті.
208. Сенів Ст. від брата Онуфрия Павла (Січ. Стріл.).
210. Шумський Никола від сестри Марії—Стрий.
212. Міґаш Юстина від Дїтчука Стефана.
213. Дюда Анна (з Іванівки) від Дїтчука Стефана.
214. Біґош Михайло (з Іванівки) від Дїтчука Стефана.
217. Марків Вартоломей (положений в Росії) поштує своїх свояків і знакомих.
218. Левонтюк Дмитро від Олени Драбин—Ґорізна, Бук.
219. Дудар Микола від Стеф. Наливанича, з війска.
220. Чернятовський Ґеорґ від бр. Дмитра—Варенчанка.
221. Тимчук Іван від жени Ірини—Ґаврилесте (Бук.).
222. Кадинцька Марія від матери Катерини Жох—Березів, пов. Ст. Самбір.
223. Бемиш Людвик від Михайла Ріхтера—Будилів, пов. Бережани.
224. Кашшин Анаст. від Марії Огоновської—Перемишль.
226. Люполяк Ґеорґ від Ізидора—Чернівці.
227. Вишинський Ґеорґ від жени Параски—Лукавець.
228. Лютик Карпо від жени Ансайи—Ґалібова (Бук.).
229. Бодаґівюк Кость від ж. Ірени—Залуче, в. Снятин.
231. Ганчер Іван від жени Домініки — Ґалібова (Бук.).
232. Крикивищук Тиця від брата Стефана — Лашківка (Буковина).
234. Вихирчук Ґеорґ від Андрія Дмурана — з війска.
236. Сегедин Никола від Николи Сегедина Ґеорґія — Волчинець (Бук.), 3 листи.
237. Джурдженць Михайло від жени Анастазії — Іспас (Буковина).
238. Натірник Ґеорґій від жени Ілени — Іспас — Майдан (Бук.).
240. Кваснюк Марія від Івана Гарасимчука з війска.
242. Медвідь Юстин від Сеня Каменеза з війска.
243. Бабюк Манолій з Дубовець (Бук.) від брата Адама з війска.
244. Шкелепець Ґеорґій с. Андрія (з Миляпинець — Бук.) від матери.
246. Цевата Константин (з Гарасимова — Городенка) від монаха П. Шевати.
249. Миронко Емілія поштує Дана Микитина з Красної, п. Калуш і Петра Щербановського з Карапчію (Буковина).
248. Костинюк Андрій від Варвари Бандурин—Карлів, п. Снятин.
249. Олоцінський Володимир від жени Марії—Усте Путилів (Буковина).
250. Калинчук Кость від брата Івана—Усте Путилів.
251. Мигас Йос. від брата Василя, з війска.
252. Войдєславський Валентій від жени Вікторії—Лишня-Добровська.
253. Оришко Ганко зі Сухоставу (Гусятин) від брата Семка, з війска.
254. Степанів Ксенія (з роду Нанадцька) від батька Пилипа Жука, з війска.
255. Марцінїв Іван від брата Йосифа, зі шинталю.
256. Вівчар Ґеорґ (з Чорного Потока-Заставна) від Іфрема Вівчара, з війска.
258. Проніпчук Дмитро від жени Параски—Текуча-Печеніжини.
259. Несторович Йосиф Шудлан від Текли Горохівської — Коліна, п. Колова.
260. Мишковський Ґеорґій від жени Анни—Каравчїв.
261. Будзуд Семен від жени Ени — Германів, п. Николаїв, коло Ґаїв.
262. Чекіна Дмитро від брата Грицка (з війска). .....
Василь Савчак, 3006 Джордж Стр., Монтреал, Кве., поштує братів Петра і Тимка Савчаків і Івана Маюка, котрі перед роком перебували в Вінніпеґу.
263. Волощук Вас. від жени Катерини—Задубровка.
265. Черник Михайло від М. Сенюка—Неболів, Перегінко (2 листи).
266. Козак Іван від бр. Стефана—Задубровка.
267. Грицюк Іван від сестри Анни—Трофаниківка, Кол.
268. Вірста Алекс. від Магди Романко—Перегінсько.
269. Козак Василь (з Палагічі, Товмач) від Січ. Стрільця братанка Петра.
270. Кудина Іван (з Хватова, пов. Задовіє) від брата Михайла, з війска.
271. Пугач Павло від жени Елени—Новосеніця, Снятин.
272. Андрусяк Іван від брата Василя—Чернівці.
274. Довбенко Пилип від брата Йосифа—Хотин, Калуш.
275. Тотоєсуха Іларіон від батька Ґеорґія—Руський Банилів (Буковина).
276. Андрусяк Григор. від Аксенії Стефюк—Хайвостів.
277. Хомів Марія (з Пилисин, п. Зборів) від брата Івана, з війска.
278. Рубчук Василь від жени Катерини—Підгайчики, Коломия.
280. Берчто Алексій від брата—Перегінсько.
281. Тимчій Стефан від жени Юстини—Стрий.
282. Редчук Дмитро (з Черниховець, п. Збараж) від Іванна Мазуренок, з війска.
283. Кисіль Мих. від жени Розалії Максимець—Любачів.
284. Каниш Юлія (з Поттуттер) від Василя Германа з війска.
285. Іванюк Дмитро Безнар від шваґра Дмитра Іванчука, з війска.
286. Котяк Юрко від батька Николая—Слобода неболівська, п. Красна.
287. Мандзяк Тома від жени Катерини — Середнє — Ліски.
288. Вус Марія від батька Тимка — Селиска — Хоросниця.
289. Кобра Пилип (з Петрикова) від шваґра Івана Костина — Михнавці — Товмач.
290. Бажан Ґеорґій від батька Леонтія — Кімнань (Буковина).
291. Кубрак Йосиф від Олімпії Пачук — Валява (Буковина).
292. Ганчерук Ілія від жени Елени — Нова Жучка (Буковина).
293. Вахлевський Михайло від Емілії Вахлевської Обер — Шерцук (Бук.).
294. Наконечна Катерина (з Турянки) від Костя Скоропата (з війска).
295. Завраненко Петро і Левко Гнько Ґеорґія від Петра Левка — Волчинець — Снятин.
296. Андрущак Петро (зі Ґалиця — Сокаль) від Ґната Данила (з війска).
297. Кульчинський Гут Іван від жени Марії — родинів — Стрий.
298. Павлинчук Танаско від Танаска Горащучка і від Анни Павлючук — Топорівці (Бук.) 2 листи.

Отсим повідомляємо всїх інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тижня, покористуючи ся найдогіднїйшими кораблями. Окремих посьвідок на висилані листи ми не пересилаємо. Пересилка звичайних листів коштує 25 цнт., реджістрованих 40 цнт.

Просить ся інтересованих, котрі хотять відебрати листи, подати свою точну адресу і долучити на покритє коштів пересилки 25 цнт. а з Канади 40 цнт.

Також просимо подати число, яке є подане при Вашім листі з повисшим оголошеню „Свободи".

Всї чеки, мані ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU,
83 Grand St., Jersby City, N. J.
Народна Канцелярія
„Української Народної Ради" в Америці.

ОГОЛОШЕНЄ.

Подаємо до відома всїм Українцям, що 31. жовтня с. р. з'орґанізувалось „Українське Просьвітно-Драматичне Товариство" в Міннеаполіс.

Хто симпатизує справі просьвіти, хто любить театральну штуку і хто зможе помогти літературою, зволяй відозвати ся на адресу: The Ukrainian Literary and Dramatic Society, 1805 2nd St. So., Minneapolis, Minn.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

можна набути за 20 цнт. в книгарни „Свободи". — Величина портрету: 13x16 цаліів. — Сей портрет повинен находити ся в кождій українській хаті,

Замовленя шлїть до:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НЕ ЗАНЕДБУЙТЕ ТАКОГО ГАРНОГО ЗВИЧАЮ.

Посилайте сьвяточні желаня до родини і знакомих на гарних карточках почтових або друкованих наперах листових.

КАРТКИ ПОЧТОВІ з желанем Сьвят і Нового Року, в ріжних видах, 6 штук за 25 цнт. Картки почтові з вилюнами Рождества, 10 штук за 25 цнт.

ПАПЕРИ ЛИСТОВІ з желанем Сьвят з ковертами, 6 штук за 15 цнт., позолочувані з образком по 5 цнт. штука, позолочувані з шолком, прикрашені перлинками по 10 цнт. штука.

Почтові карточки і листові папери маємо на ріжних мовах: по українськи, по російськи, по польськи, по словацьки і по литовськи.

Спробуйте замовити за малу суму, а ми є певні, що повторите замовленє на більшу скількість, бо наші товари дуже гарні, а продаємо їх о подовну тальше, як инші книгарні або аґенти. Адресуйте до нас:

RUTHENIAN BOOK STORE,
701 W. Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Велика радість для Вас!

Сьвята зближають ся. Купіть собі сю машинку котра покаже зуе образки рухомі так як в театрах. Тепер Вам платити по 10 цнт. або 20 цнт., наколи купите сю машинку, то кождий може показувати в своїй хаті представленє і наша рідина в такою знакомі весело будуть на се дивити ся, а певно Вас се лїпше вдоволить ни на великих театрах. Тою машинкою може оперувати навіть звичайний чоловік, мала дитина може поручувати ручкою, як є темно в хаті. Як зачнете крутити ручкою, тоді виходять на стїну живі особи рухомі. В середині в машинцї є лямпа і нїм хочете зачати представленє, треба вперед засьвітити лямпу. Передтим продавали ми ту машинку за $5.00, а перед сьвятами продаємо тільки за $3.00. Замовленя враз з грішми посилайте на адресу:

STANDARD SUPPLY CO.
951 W. Erie St, Dep. 25, Chicago, Ill.

Даром!

Вишлемо велику воєнну мапу цїлої Европи з образами всїх пануючих царів та королів хто вришле нам 10 адресів своїх знакомих. Се новина мала новинка бути у кождого, хто інтересуєть війною. Тож пишіть еще нині. На пересилку мапи зашлїть 10 ц. стемпелями. Адресуйте: SKLAD MAP, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. 137—

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

Виробленє ГЕРДАНИ з кораблями України, ціна одного гердана з більших кораблїв $1.50, з меньших кораблїв $2.00. Стовний з золотим ґачком $3.00. Маємо до продажи кораблїв у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один боч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94—

РІЗДВЯНІ ЛИСТИ І КАРТКИ З ЖЕЛАНЯМИ!

Дуже гарні листи з желанями на сьвята по 10 і 5 центів штука. Також маємо гарні сьвяточні лист-картки з желанями, дуже гарно украшені, ціна одної 5 цнт., 6 штук 25 цнт. Гарні лїтаринки з желанями Веселих Сьвят в цінах: по 10, 15 і 20 цнт. за штуку. КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ 20 цнт. Також посилаємо каталоґи ріжнородних книжок. На пересилку каталоґу залучайте 2-цнт. марку. Пишіть на адресу: 140—

RUSKA KNYHARNIA IMPORTOVA,
951 W. ERIE ST., Dept. II. CHICAGO, ILL.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В У. ДІЯХ

ІОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

М. Старицького, в перерібці Александрова.

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН і 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 ЦНТ., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35. — Шлїть замовленя враз з належитостю до:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ І ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. — піхота (піхотерія)
стр. — стрільці (єгри)
у. — улани
д. — драгони
а. — артилерія (полева)
а. кп. — артилерія кінна
а. гір. — артилерія гірська
а. кр. — артилерія кріпосна
г. — гаубиці (полеві)
г. т. — гаубиці тяжкі
пп. — піонїри
сан. — санітет
тр. — трен (достава амуніції і живности)
к. — канонет
л. — ланцюг (пік. вражої оброни)
у. л. — улани ланцюгери
а. л. — артилерія ланцюгери
г. л. — гаубиці ланцюгери
з. с. — загальне ополчене (landsturm)
м. — мандатерія
ск. ст. — скарбова сторона.

Подане при імени число означає поля (регімент), баталїон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 157

ПОЛОНЕНІ:

Прокопчук Федор (в Росії)
Пушко Василь, інф., ран. (в Росії)
Салах Петро, інф. (в Росії)
Салюк Григорій, інф. (в Росії)
Сарко Никола, добр. (в Росії)
Сачейко Іван, інф. (в Росії)
Семчук Василь, 36 л.
Слюсар Іван, інф. (в Росії)
Стецький Панько (в Росії)
Томюк Василь, інф. (в Росії)
Ушинський, Андрій, підоф. (в Росії)
Федошок Ілько (в Росії)
Харенчук Федор (в Росії)
Харовський Мартин, ран. (у шпитали в Росії)
Ханчевич Юліян, санітет (в Росії)
Хромич Валентин, однор. добр., 100 п. (в Росії)
Червінський Юрко, 36 л.
Шуга Василь, інф. (в Росії)
Шумський Михайло, добр. (в Росії)
Шинкарчук Михайло, 36 л.

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ

оголошені в листі ч. 157.

До листи утрат ч. 36:

Засадний Михайло, 13 стр., ран. і пол. (в Росії)
Новаль Никола, 13 стр., пол. (замість убитий) (в Росії)
Корчд Андрій, 13 стр., ран. і пол. (в Росії)
Федорців Василь, 30 л. (в Росії)
Федоришин Франко, 4 стр. (в Росії)
Шухацар Григорій, 10 ск. (в Росії)
Нинишинець Теодор, 4 стр. (в Росії)

Листа утрат ч. 158

видана 13. цьвітня 1915.

УБИТІ:

Ванделенк Пилип (Лівин), 95 п. (19—20. X. 1914)
Вінницький Петро (кол.), 95 п. (18—31. X. 1914)
Вабіц Василь, 95 п. (17—31. X. 1914)
Вачинський Іван, 95 п. (19. X. 14)
Варецький Олекса, 95 п. (21—25. X. 1914)
Білас Михайло, 95 п. (17—31. X. 1914)
Бліяк Стефан, 95 п. (17—31. X. 1914)
Бочко Василь, 95 п. (17—31. X. 1914)
Бурлейник Атанас, 95 п. (17—31. X. 1914)
Бурдельний Ілько, 95 п. (20—31. X. 1914)
Біло Лев, 95 п. (17—31. X. 1914)
Василів Дмитро, 95 п. (17—31. X. 1914)
Вербицький Юліян, 95 п. (17—31. X. 1914)
Вусатий Михайло, 95 п. (17—31. X. 1914)
Висовський Іван, 95 п. (17—31. X. 1914)
Гандзюк Петро, 95 п. (17—31. X. 1914)
Гардимал Яків, 95 п. (19—20. X.
Гричук Стефан, 95 п. (17—31. X. 1914)
Гайда Гринь, 95 п. (18—31. X. 1914)
Галат Микита, 95 п. (19—31. X. 1914)
Гаврон Петро (Іванів), 95 п. (17—31. X. 1914)
Гінка Іван, 226 л. в. 127, II—8. III. 1915)
Данкевич Олекса, 95 п. (17—31. X. 1914)
Дідів Іван, 24 п. (27, II—3. III. 1915)
Добровольний Іван, 95 п. (20—31. X. 1914)
Дутка Михайло, 95 п. (17—31. X. 1914)
Дибак Павло, 95 п., тр. 1888, (14—16. II. 1915)
Жук Панко, 95 п. (19—31. X. 14)
Закрайнич Андрій, 95 п. (17—31. X. 1914)
Залуський Василь, 95 п. (17—31. X. 1914)
Зарубайко Максим, 95 п. (17—31. X. 1914)
Ільницький Станислав, 95 п. (17—31. X. 1914)
Катеринюк Петро, 95 п. (20—31. X. 1914)
Казимирчук Теодор, інф. (95 п. (14—16. II. 1915)
Кінзик Никола, 95 п. (17—31. X. 1914)
Кічук Павло, 95 п. (17—31. X. 1914)
Колодубський Володимир, 95 п. (19—31. X. 1914)
Корпяк Гринь, 95 п. (17—31. X. 1914)
Ковальський Никола, 95 п. (20—31. X. 1914)
Ковбель Йосиф, 95 п. (17—31. X. 1914)
Кубазевич Яків, 95 п. (17—31. X. 1914)
Курилюк Стефан, 95 п. (17—31. X. 1914)
Лазарик Танаско, 22 з. о. (22. II—3. III. 1915)
Лотоньский Михайло, 95 п. (17—31. X. 1914)

(Дальше буде).

Листа утрат ч. 159

видана 13. цьвітня 1915.

УБИТІ:

Ванделенк Пилип (Лівин), 95 п. (19—20. X. 1914)
Вінницький Петро (кол.), 95 п. (18—31. X. 1914)
Вабіц Василь, 95 п. (17—31. X. 1914)
Вачинський Іван, 95 п. (19. X. 14)
Варецький Олекса, 95 п. (21—25. X. 1914)
Білас Михайло, 95 п. (17—31. X. 1914)
Бліяк Стефан, 95 п. (17—31. X. 1914)
Бочко Василь, 95 п. (17—31. X. 1914)
Бурлейник Атанас, 95 п. (17—31. X. 1914)
Бурдельний Ілько, 95 п. (20—31. X. 1914)
Біло Лев, 95 п. (17—31. X. 1914)
Василів Дмитро, 95 п. (17—31. X. 1914)
Вербицький Юліян, 95 п. (17—31. X. 1914)
Вусатий Михайло, 95 п. (17—31. X. 1914)
Висовський Іван, 95 п. (17—31. X. 1914)
Гандзюк Петро, 95 п. (17—31. X. 1914)
Гардимал Яків, 95 п. (19—20. X.
Гричук Стефан, 95 п. (17—31. X. 1914)
Гайда Гринь, 95 п. (18—31. X. 1914)
Галат Микита, 95 п. (19—31. X. 1914)
Гаврон Петро (Іванів), 95 п. (17—31. X. 1914)
Гінка Іван, 226 л. в. 127, II—8. III. 1915)
Данкевич Олекса, 95 п. (17—31. X. 1914)
Дідів Іван, 24 п. (27, II—3. III. 1915)
Добровольний Іван, 95 п. (20—31. X. 1914)
Дутка Михайло, 95 п. (17—31. X. 1914)
Дибак Павло, 95 п., тр. 1888, (14—16. II. 1915)
Жук Панко, 95 п. (19—31. X. 14)
Закрайнич Андрій, 95 п. (17—31. X. 1914)
Залуський Василь, 95 п. (17—31. X. 1914)
Зарубайко Максим, 95 п. (17—31. X. 1914)
Ільницький Станислав, 95 п. (17—31. X. 1914)
Катеринюк Петро, 95 п. (20—31. X. 1914)
Казимирчук Теодор, інф. (95 п. (14—16. II. 1915)
Кінзик Никола, 95 п. (17—31. X. 1914)
Кічук Павло, 95 п. (17—31. X. 1914)
Колодубський Володимир, 95 п. (19—31. X. 1914)
Корпяк Гринь, 95 п. (17—31. X. 1914)
Ковальський Никола, 95 п. (20—31. X. 1914)
Ковбель Йосиф, 95 п. (17—31. X. 1914)
Кубазевич Яків, 95 п. (17—31. X. 1914)
Курилюк Стефан, 95 п. (17—31. X. 1914)
Лазарик Танаско, 22 з. о. (22. II—3. III. 1915)
Лотоньский Михайло, 95 п. (17—31. X. 1914)

(Дальше буде).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня вичищені з 60 рубриці платить се по 15 центів за кожде слово, за одинарене оголошене, а за дальші оголошеня по 1 цент, як слово за кождочене оголошене. — Оголошень менших не приймаємо.)

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ".

Добродій зі Skaneateles, N. Y. зволить прислати до адміністрації „Свободи" свою адресу і відомість, кашо він прислав $1.00. 143

Пошукую теперішного брата **ІВАНА ДИШЕВСЬКОГО**, зі села Ільника, повіт Збараж, Галичина. Хто би о нім знав або він сам, нехай напише на адресу: John Tuchtij, P. O. Box 515, Little Falls, N. Y. 142-43

Пошукую свого шагра **ВАСИЛЯ ТАТАРИНА**. Він перебував в Ст. Джосеф, Мо. Хто би о нім знав, або він сам, прошу зголоситись на адресу: Onya Lalyk, 13 Delray Ave., Detroit, Mich. 143-45

Пошукую **СВОЇХ ЗНАЮМИХ**, перебуваючих в Канаді і Америці зі Сільця Ленського, повіт Сокаль Галичина. Прошу зголоситись на мою адресу: John Hejko, 159 George St., Toronto, Ont., Canada. 143-45

Пошукую свого тітчанька **НИКОЛУ КОМАРНИЦЬКОГО**; походить з села Ільника, пов. Турка, Гал. Має около 26 літ. Хто би о нім знав або він сам, зволить повідомити на адресу: Bazyli Ilnicki, White Haven, Pa. 143-45

Пошукую свого брата **СТЕФАНА ЗАНЕВИЧА** і товариша **НИКОЛУ РОМАНОВА**. Брат мій мав бути в Дітройт, Міш. Хто би про них знав або вони самі зволять зголоситись до: Dmytro Zanewicz, Box 456, Regina, Sask., Canada. 143

ЖЕНЩИНА, знаменита кухарка, інтелігентна, прийме сейчас посаду до заряду домом у священика. Ласкаві зголошеня просять се слати на адресу адміністрації „Свободи" или „Ровада". 143-46

Повідомляю моїх кривних і кревних, що я, низше підписаний, родом з Настасова, пов. Тернопіль, Галичина, перебуваю тепер в Торонто, Онт., Канада. Хто потребує зі мною переписуватись, прошу відписести на слідуючу адресу: Stephen Ra. Kosay, P. O. Box 969, Thorold, Ont., Can. 142-44

ХЛОПЦЯ УКРАЇНЦЯ, літ 13 до 18, потрібно до дому Англійця. Заплата після умови. Зголошеня до „Свободи" 141-43

УКРАЇНСЬКО-ХРИСТІЯНСЬКИЙ ОФІС.

Дає гарні роботи дівчатам на пливи, до готелів, реставрантів і шап від 18 лет. до 35 на місяць. Прошу голоситись на адресу: 134-

EMPLOYMENT OFFICE,
161 E. 4th St., (між 1 і 2 Ave.), New York City.

НОВИНКА!

Великий воєнний образ, який означає битви в Карпатах. На сім образі побачите ви наші війська відносять побіду над Москалями. Коштує лише 25 цнт. Можна прислати стемпсами. Пишіть еще нині:
Skiad Map, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець воєнних мапа в своїй хаті портрети великих українських мужів: Т. Шевченка, Гр. Франка, М. Грушевського, М. Павлика і Б. Хмельницького. Величина 16x20 цалів, цїна 50 центів за один. Купити до читаня, политичних, пожарі і всякого роду календарі. Катальоґ даром. Пишіть на адресу: 76

RUSKA KNYHARNIA.
Ім. T. Sewczenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ПОТРІБНО УКРАЇНЦІВ І ПОЛЯКІВ

до розносини нотів. Добра плата і комісов для агентів з широкими знакомостями. Голоситись можна 9—12 рано до: 142 44

D. BURDYGA,
6 Church St., Room 303, New York, N. Y.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!

„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"

Про Мужинів, Козаків, Попів, Москалів, Жидів і Циганів.

Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.

Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J

РУСЬКИЙ ЛЇЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.

(Старокрасного краєвнянського віївара).

Се лїчниче заведене має вже виробленої славу. Спецільно лїчать тут застарілі жолудні недуги, як також перестудженє, запалене легких і другі внутрішні недуги, сифілєзи і секретні недуги мужин і женщин. Цїлковите вилїчую з ревматизму, пухлини і ран лишай і скірні виниди. Лїки виробляють ся під догляном лїкаря і з виборних зїл привезених зі старого краю. Лїкар говорить по русски.

Інститут отворений щодня від рана до 7. вечером і виключаючи неділь. 25-

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

ВОЛОСЕ

відросте Вам назад через застосоване наукової методи для мужин і женщин безплатно

Чи Вам викадає волосє? Чи Ви посивіли й старєєте? Чи ваши замочкиці і лиції Чи ваше лице? і чи сеньоть Вас сміх? Чи ви є лисі, чи доперо починаєте лисїти?

Коли Ви тримаєте вагу в виміннях водї, то не зволікайте, але старайтесь запобігти бідї. І можете собі їм помогти.

До лїчення стосовану книжку в руській мові під назвою „ПРАВДА О ВОЛОСЮ", яку пишеся один з европейських спеціялістів. Ся книга обнимає сейчасні розділи:

Чудеса з волосєм. Будова волоса і тїмени. Причини випаданя волоса і лисеня. Як забезпечити здоровля і гарний корінь волосся. Скрізь книга можна відкрити волосє з 6-ох тїмних. Сиве волосє. Бороди. Пісьма з приміняня косметичних середників.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Уволняємо Вас, на ваши лїки вигоду. Калькулуєм заводіє випаданю волосє, лишить корінї і розтиє сперхлиє скіри, лишіє і сиричкиє волиє вирїст волосє. За 10 центів пришлю або з потреби карнаєм, дишлю Вам докладний лїк КАЛЬКАЛУРА № 1 який вилєчить випадаєнє волосє.

Третий тиждень. Третий тиждень.

Коли хочете лїк КАЛЬКАЛУРА № 1 вилєчити випадаєнє волосє, то пишіть: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Вигоїть се зголошене і заплатіть за лїк через 3 місяцї докладною пересилкою, дадучи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77-

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.

Вислучи 10 цнт. на пересилку і прошу висилати мені сейчас Вашу КАЛЬКАЛУРУ № 1. і Вашу книжку „Правда о волосї".
(Підчеркнути ся до Вашого вимагання).

$6.50 ЗОЛОТА • ГОДИНКА • 14 К (GOLD FILLED 21 КАМІНЦІВ) $6.50

$500.00 нагороди дамо тому, хто удостоїть нас, що ми навіть дешев, перед нашою спеціяльною ОФЕРТОЮ, 21 камінний 14. КАР. ГОЛД ФІЛД годинник, гарантований на 20 літ, тамоще як ми дасмо, разом з 31 дарунками до сеї годинки, і за се дамо $500 нагороди. З причини, що наші 21-камінні 14 кар. ГОЛД ФІЛД годинки сертифікатні на 20 літ будуть загально оголошувані, ми робимо отсю надзвичайну ОФЕРТУ, продажчи сї дорогоцінні годинники лиш по $6.50, додаючи до кождого проданого годинника 31 дарунків як ілюстрація показує, цїлковито ДАРОМ. Кождому, хто надішле нам свій добрий адрес враз з сим оголошенем і 25 центів марками чи грішми, зараз вишлемо одну 21-камінний 14 кар. ГОЛД ФІЛД годинник гарантований на 20 літ, з найлїпшим в світї механізмом разом з 31 дарунками ми дамо отсї дарунки зовсїм даром: ланцюшок і дармоніс, перстень, хюльку, бранзолєту з годинкою в мінїатурі, бранзолєту, шпинки до манжетів; 32 калїбр. (модель) револьвер, бритву, гармонїку, хрестик, зеркальце, нїж, пасок, кишеню годинку (імпортовану), ростинчи, капчуки, кілцеве пудерко на сірники, (мінїатурна) будильник, серце з ланцюшком і мінїатурою льорнету. Коли годинник і дарунки доручені Вам, вдоволять Вас, тоді належить Вам заплатити $6.25 і окрім сего 30 цнт. за оплату пересилки посилки. Ми будемо ви вдоволені, так не прийміть товару, а ми зберемо Ваш задаток 25 цнт. Що ми до сего додаємо вгусним, то се, що наші 21-КАМ. 14. КАР. ГОЛД ФІЛД ГОДИНКИ С ГВАРАНТОВАНІ на 20 літ і ми направляємо чи виміняємо сї в протягу такого часу зовсїм даром, за надплатою всего 25 цнт. на покрите коштів пересилки. Тому кождий купуючий годинку від нас, цїлковито нїчого стратити не може. Усї замовленя з Канади платні наперед. Адресуйте до нас так:

UNITED COMMERCIAL COMPANY, Knickerbocker Bldg., Dep. 140, Fifth Ave., New York, N. Y.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР В НЮ ЙОРКУ.

Чому я оголошуюсь в сїй часописи?
Тому, щоби наших людий оборонити перед нашими непридвидними лїкарями, які шумно оголошують себе в часописях.

Я є Українцем і говорю сею мовою.

Я лїчу медично і хірургічно недуги як: слабости уший, носа, горла, легких, серця, жолудка, нирок, пиняди шкірні, нервові слабости, гермоїдзи і секретні недуги мужин і полові женщин.

Мій офіс є забезпечений у всї найновійші і найконечнїйші апарати, потрібні до ореченя недуги і до курацїї.

Удїлюю охотно відповіди на всякі запити кождому, хто до мене зголосить ся або напише. Кождий Українець повинен в потребі голоситись лиш до мене, а я радо удїлю правдивої помочи.

DR. JOHN SMITH, JR.,
327 E. 17 ST., NEW YORK, N. Y.

Мій офіс отворений в кождім часї. — Телефон: Stuyvesant 4493.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ!

ВАМ БЕЗПЕРЕЧНО ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

І тому коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то зверніть ся до нас з замовленем.

Ми є самі фабрикантами і тому у нас дістанете добру роботу, а матеріял лїпший і в дешевшій цїнї як деинде.

Як звісно, що кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів чи то до походу, паради, чи на пікніки і прогульки або на инші урочистости виступити з своїми прапорами, відзнаками лентами і в шапках.

Ми удїлимо Вам всяких інформацій і лишемо Вам сейчас наш катальоґ з взірцями і подамо Вам докладну цїну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY,
115 Nassau St., New York, N. Y.

ОДИНОКИЙ ПОГРЕБНИК

в JERSEY CITY, N. J.

потрий не належить до тресту і через те може зробити Вам все як найдешевше. Має виставні каравани, кари, ці автомобілї, як також доставлює гарні сьвічки. Цїни в половину дешевша як деинде. Не слухайте підшептів всяких нечуйних агентів, але удавайтесь лиш до мене з повною довірєм. Цїнники на кождий.

Т. ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ
131 Sussex St., I. поверх, а другий офіс під ч. 426 Jersey Ave., p.r. Grand St.,
Jersey City, N. J.

Dr. A. BROWN

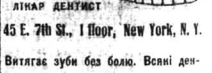

ЛІКАР ДЕНТИСТ
45 E. 7th St., I Floor, New York, N. Y.

Витягає зуби без болю. Всякі дентистичні роботи виконує солїдно і дешево. Роботу гарантують. Урядує щодня до 9-ої год. вечером, а в неділю до 2-ої год. пополудни.

Говорить по українськи. 135вс46

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦЇ

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВЛОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 8 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 ЦНТ., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35.

— Шліть замовленя враз з належитостю до:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Читайте руські книжки і газети бо чаще читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарнї „Свободи".

ПРОШУ ПЕРЕЧИТАТИ!

Коли хочете мати правдиві „Таємничі книжки Чорної Магії" з котрих можете довідатись про богатство чародійних таємниць, і з котрих можете богато користати, то в мене дістаєте такі по найтаньших цїнах. Пишіть мені, а я вишлю вам цїнник, а коли замовите, то можете дістати ще і дармо.

Адресуйте: 131-40
W. H. MILLER,
298 Fountain St., Winnipeg, Man.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ДУЖЕ ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав Антоній Ів. Нагорянський.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 4 женщини і 3 мущин. — Цїна за прим. 25 цнт. за 12 примірників $2.25.

Шліть замовленя враз з належитостю до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! Одинока школа механїків, шоферів і полїсьмий мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий тревае все. На що Вам остатати без працї, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплетний курс, лише тревае 4 тижні. Наука в день або в ночи. Гарантуємо завсемн.

КОШТ $15.00.

International School of Automobile Engineers, 147 E. 40th St. New York

ВАЖНА НОВІСТЬ.

НАТАЛЬОГ ПІД НАЗВОЮ:

„ЗБІРНИК СИЛИ, ЗДОРОВЛЯ І ДОВГОЛІТЯ"

друкований в рідній українській мові, можемо видає з другу. Вишлемо даром кождому, що пришле свій адрес.
MINNESOTA CHEMICAL MFG. CO.
St. Paul, Minn.

МОЛНІ УБРАНЯ

Коли хочете гарно убратись, то дайте зробити собі нові готові і за дешеві гроші убране. Пишіть дописто до знакомого і заісного реґулярського кравця. В моїм складі мер, також великий вибір плодних матеріїв і оручаю.

S. LEVIN
409-411 Clinton Ave., N. Rochester, N. Y.

$100.00 Готівкою ДАРОМ - 21 Jewel GOLD ГОДИНКА ЛИШЕ $6.65

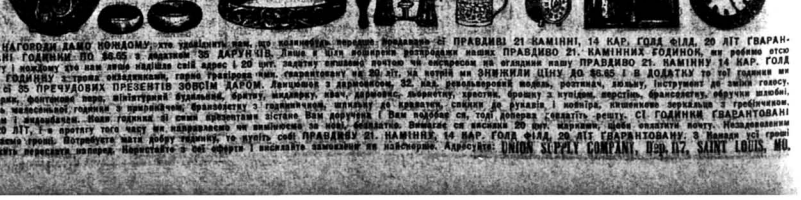

$100 НАГОРОДИ ДАМО КОЖДОМУ, хто зрозуміє нам, що наші 21-камінні 14 кар. ГОЛД ФІЛД 20 ЛІТ ГВАРАНТОВАНІ ГОДИНКИ ПО $6.65 з додатком 35 ДАРУНКІВ. Лише в цїм поширю розпродажи наших ПРАВДИВО 21. КАМІННИХ ГОДИНОК, ми робимо отсю оферту і кождому хто нам зволїє надіслати свій адрес і 20 цнт. задатку вишлемо почтою чи експресом на огляднім нашу ПРАВДИВО 21. КАМІННУ 14 КАР. ГОЛД ФІЛД ГОДИНКУ з тими обіцяними, гарно зробленими, сертифікатами на 20 лїт, за котрий ми ЗНИЖИЛИ ЦІНУ ДО $6.65 і 6 ДОДАТКІВ то тої годинки ми дамо сї 35 ПРЕЧУДОВИХ ПРЕЗЕНТІВ ЗОВСІМ ДАРОМ. Ланцюшок з дармоніс, 32 кал. револьверовий модель, ростинчи, хюльки, інструмент до зміни голосу, сикорник, фонтанова перо, мінїатурна будильник, бритву, мандолину, ножі, дармоніс, перстень, хрестик, брошку з кулцем, перстень, французєтку, обручки шлюбні, модель маленький годинник з прикрасами, французєтку з гаменчиком, шпилку до краватки, спинки до кулцїв і ковнїра, кишенкове зеркальце з трофічним, гачком і медальєном. Коли годинки сї сами представлять ся Вам подобно, то, тоді доперва, сплатіть решту, СІ ГОДИНКИ ГВАРАНТОВАНІ НА 20 ЛІТ, а опрочь того маєте ще направлені чи виміняємо на инші, задатки. Вишлемо се висилка 20 цнт. наперед, щоби оплатити почту. Незадоволяючи звертаємо гроші. Потрібуєте мати добру годинку, то купіть собі ПРАВДИВО 21. КАМІННЯ, 14 КАР. ГОЛД ФІЛД, 20 ЛІТ ГВАРАНТОВАНУ. З Канади усї гроші надсилайте пересилка напередї. Пересилайте з сеї оферти і висилайте замовленя на наведене. Адресуйте: UNION SUPPLY COMPANY, Dep. 117, SAINT LOUIS, MO.